

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 13-14 kwietnia 2013 r. na kierunku „pedagogika”
prowadzonym w obszarach: nauk społecznych oraz nauk humanistycznych na
poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych
w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Pedagogicznym
Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Bożena Muchacka - członek PKA;

członkowie: prof. dr hab. Iwona Chrzanowska – ekspert PKA, dr hab. Bożena Matyjas – ekspert PKA, mgr Wioletta Marszelewska – ekspert ds. formalno-prawnych PKA, – Agnieszka Marchlewska ekspert ds. studenckich PKA.

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku pedagogika prowadzonym w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2012/2013. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, wizytacji infrastruktury dydaktycznej oraz przeglądu prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

---

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Misja i strategia Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie została określona w Uchwale Senatu Nr 1/07/08 z dnia 13 grudnia 2007 r. zmienionej następnie uchwałą Nr 5/11/12 z dnia 15 grudnia 2011 r. Misja i strategia Wydziału Pedagogicznego została przyjęta uchwałą Senatu Nr 15/12/13 z dnia 13 grudnia 2012r. (poprzednia uchwała: Nr 28/11/12 z dnia 21 czerwca 2012 r.). Misja i strategia Wydziału Pedagogicznego jest zgodna z zadaniami realizowanymi w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego, z których najważniejszym jest dbałość o jakość kształcenia i wszechstronny rozwój osobowy oraz społeczny studenta. Powyższe zadania realizowane są w czterech płaszczyznach: pracy dydaktycznej, działalności naukowej, działalności organizacyjnej, działalności społecznej. Misja Wydziału Pedagogicznego wpisuje się w misję Uczelni poprzez: rozwój poszczególnych specjalności na kierunku pedagogika, efektywne kształcenie studentów i prowadzenie badań naukowych, a jednocześnie racjonalne wykorzystywanie zasobów Uczelni, podwyższenie jakości kształcenia, systematyczny rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, udział zespołów badawczych Wydziału w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych oraz rozwijanie współpracy z krajowymi i europejskimi uczelniami w zakresie doskonalenia kształcenia i realizacji badań naukowych, umacnianie więzi Wydziału z przedsiębiorstwami, organami samorządowymi i społecznymi, stowarzyszeniami naukowymi i zawodowymi o zasięgu regionalnym, krajowym w celu dostosowania kształcenia do wymogów rynku pracy i potrzeb społecznych, tworzenie projektów pedagogicznych oraz animowanie życia społecznego w środowisku lokalnym, propagowanie wśród społeczności lokalnej zdrowego stylu życia i propagowaniu profilaktyki zdrowotnej.

Strategię Wydziału Pedagogicznego określono na lata 2012-2016 i wpisuje się ona w strategię rozwoju Uczelni w następujących obszarach: nauka, kształcenie, jakość kształcenia, rozwój kadry, współpraca z otoczeniem, marketing. W każdym obszarze wyszczegółowiono cel strategiczny, rodzaj podejmowanych działań oraz plan realizacji. Wydział prowadzi studia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Studia pedagogiczne przygotowują do pracy w ośrodkach wychowawczych, w placówkach opieki specjalnej, poradniach, szkołach, ośrodkach penitencjarnych, domach pomocy społecznej, ośrodkach pomocy środowiskowej, stowarzyszeniach, fundacjach, organizacjach społecznych. Absolwenci przygotowani są również do podejmowania instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych działań edukacyjnych oraz charytatywnych prowadzonych przez różne organizacje i stowarzyszenia.

Koncepcja kształcenia na Wydziale Pedagogicznym wynika z założeń misji i strategii rozwoju Uczelni i Wydziału, wpisuje się w społeczne zapotrzebowanie w zakresie zawodów zarówno w województwie warmińsko-mazurskim, jak i w całym kraju. Misja i strategia Wydziału Pedagogicznego jest zgodna z zadaniami realizowanymi w Olsztyńskiej Szkole Wyższej, z których jednym z najważniejszych jest dbałość o jakość kształcenia i wszechstronny rozwój osobowy oraz społeczny studenta. Zadanie to jest realizowane poprzez pracę dydaktyczną, działalność naukową, organizacyjną i społeczną. Misją Wydziału jest ponadto pełnienie wobec Uczelni służebnej roli w zakresie szeroko pojętej pomocy profilaktycznej i terapeutycznej studentom. Uczelnia dąży do: utrzymania wysokiego poziomu nauczania, uwzględniając potrzeby studentów i rynku pracy, możliwości dostosowania programu studiów do indywidualnych potrzeb studentów, rozszerzenia oferty o nowe specjalności, które będą w przyszłości podstawą tworzenia nowych kierunków studiów, motywowania studentów do kształcenia się za

granicą, doskonalenia procedur przejrzystego rozliczania osiągnięć studenta zgodnie z wymogami Procesu Bolońskiego (punkty ECTS), współpracy ze środowiskiem lokalnym pracodawców, współpracy ze środowiskiem pedagogicznym oraz przygotowania kadry do pracy z dziećmi i młodzieżą, organizacjami społecznymi.

Z raportu samooceny oraz przedstawionej przez Uczelnię w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału Pedagogicznego jednoznacznie wynika, że obecny kształt koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika jest procesem trwającym od chwili uruchomienia kierunku a na jej treść wpływa analiza potrzeb rynku pracy na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, opinie samych studentów i absolwentów, a także słuchaczy studiów podyplomowych na temat oczekiwań pracodawców, regionalnego i ogólnopolskiego rynku pracy. Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika była podstawą do opracowania programu kształcenia studiów drugiego stopnia, który w zakresie pozyskiwanej przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji dostosowany jest do profilu ogólnoakademickiego lecz także do wymagań pracodawców.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

W ustalaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim biorą udział interesariusze zewnątrzni i wewnątrzni. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi poprzez bezpośrednie spotkania w uczelni, rozsyłanie ankiet z prośbą o wyrażenie opinii o programie studiów danej specjalności, ma na celu umacnianie więzi wydziału z przedsiębiorstwami, organami samorządowymi i społecznymi, stowarzyszeniami naukowymi i zawodowymi o zasięgu regionalnym, krajowym w celu dostosowania kształcenia do wymogów rynku pracy i potrzeb społecznych. Z przedstawionej przez Wydział Pedagogiczny OSW dokumentacji wynika, że zebrania z interesariuszami zewnętrznymi zostały zintensyfikowane w ciągu ostatnich dwóch lat. Opinie interesariusze zewnętrznych formułowane są w protokołach z zebrań dotyczących funkcjonowania specjalności oferowanych przez uczelnię w ramach prowadzonego kierunku oraz tworzonych specjalności (przygotowanie dokumentacji)

W procesie opracowywania i konstruowania programów i planów studiów na kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia uczestniczą także interesariusze wewnątrzni: kadra naukowo – dydaktyczna oraz przedstawiciele studentów reprezentujących specjalności funkcjonujące na wydziale pedagogicznym. W zebraniach dotyczących ustalania koncepcji kształcenia, jego profilu, określania celów, efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju wydziału uczestniczą zazwyczaj przedstawiciele władz dziekańskich, kierownik Biura Karier działającego w OSW, kierownik dziekanatu, wybrani (zgodnie ze specjalnością naukową) nauczyciele akademicy, przewodniczący

Samorządu Studenckiego a także studenci. Protokoły ze spotkań znajdują się w dokumentacji gromadzonej przez wydział.

W procesie ustalania koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne, profil ogólnoakademicki, w tym określenia celów, efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku / specjalności uczestniczą na Wydziale Pedagogicznym OSW zarówno interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Uczelnia stara się by spotkania, konsultacje związane z tym procesem odbywały się regularnie, były merytoryczne i efektywne, co wynika z prowadzonej dokumentacji (protokoły zebrań interesariusze wewnętrznych oraz łączone zewnętrznych i wewnętrznych).

Jednostka włącza interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w proces tworzenia, modyfikowania koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika. Wskazany profil kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia to profil ogólnoakademicki stąd zasadnie do budowania i modyfikowania koncepcji kształcenia włączeni zostali przede wszystkim nauczyciele akademicy, kadra naukowo-dydaktyczna Jednostki oraz studenci (protokół z 4 czerwca 2012 r. – dotyczące propozycji programów i planów studiów na kierunku pedagogika). Ponieważ jednak proponowane specjalności dają określone kwalifikacje i kompetencje związane z rynkiem pracy w przypadku opracowywania sylwetek absolwentów, będących konsekwencją przyjętej strategii, w tworzeniu ich uczestniczyli interesariusze zewnętrzni – pracodawcy, przedstawiciele organizacji branżowych. Współpraca ta jest udokumentowana w postaci pism wysłanych do potencjalnych interesariuszy, ale również poprzez potwierdzenie akceptacji m.in. programów kształcenia dla poszczególnych specjalności, czy efektów kształcenia na kierunku i stopniu studiów. W dokumentacji znajdują się również protokoły spotkań z interesariuszami zewnętrznymi z lista osób biorących w nich udział (11 czerwca 2012 r. – prezentacja planów studiów dla poszczególnych specjalności, weryfikacja doboru przedmiotów i liczby godzin, 13 października 2012 r. – propozycja nowej specjalności na kierunku pedagogika – geragogika, kierunek pedagogika, studia II stopnia, 19 listopada 2012 r. – przedstawienie projektu efektów kształcenia dla specjalności geragogika, przedmioty w planie studiów proponowanej specjalności, sylwetka absolwenta). Wśród interesariuszy zewnętrznych biorących udział w tworzeniu koncepcji i programów kształcenia znaleźli się przedstawiciele: kuratorium, wydziału oświaty, ośrodków szkolno-wychowawczych, pracownicy domów dziecka, poradni psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, zakładów karnych, aresztów śledczych. Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni tworzą gremia eksperckie i opiniotwórcze.

Oferta kształcenia proponowana w ramach kierunku pedagogika, studiów II stopnia WP OSW jest dostosowana do potrzeb i oczekiwań przede wszystkim lokalnego rynku pracy. Kształcenie realizowane jest w ramach specjalności: *Pedagogika promocji zdrowia, Pedagogika resocjalizacyjna, Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, Pedagogika ogólna i Socjoterapia*. Uznać ją należy za w wystarczającym stopniu

zróżnicowaną, ale także innowacyjną w kontekście współczesnych tendencji zmian związanych z ogólnoswiatowymi trendami, jak i działaniami podejmowanymi przez MEN w Polsce, które dostrzega konieczność wspierania rozwoju dziecka od najwcześniejszych lat jego życia, jak również problemu wzrastającej liczby dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odnoszącymi się nie tylko do zaburzeń rozwoju, ale również diagnozowania i wspierania rozwoju dzieci uzdolnionych. Oferta kształcenia jest jednocześnie tak skonstruowana, że umożliwia wybór jednej z proponowanych specjalności w efekcie realizacji w pierwszej kolejności wspólnych bloków, modułów kształcenia, które zgodnie z dotąd obowiązującymi standardami kształcenia obejmowały treści podstawowe i kierunkowe. Poprzez współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi programy te mogą być bez większych kłopotów dostosowywane do zmieniających się wymagań współczesnego rynku pracy, jak również w kontekście oczekiwanych nowych kompetencji pedagogicznych.

Władze Wydziału podejmują aktywne działania, aby włączyć studentów w proces formułowania koncepcji kształcenia. Studenci opiniują plany i programy studiów. Wnoszą do nich swoje uwagi, m.in. studenci zaproponowali, aby zajęcia odbywały się w soboty i niedziele oraz aby praktyki były realizowane w ciągu czterech semestrów.

Uczelnia zapewnia studentom miejsca w Senacie, jednakże reprezentacja studentów nie spełnia wymogów art. 61 ust.3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika jest procesem trwającym od chwili uruchomienia kierunku, jest ściśle powiązana z misją uczelni oraz ze strategią Wydziału Pedagogicznego.
- 2) W przygotowywanie koncepcji i programu kształcenia zaangażowani są interesariusze zewnętrzeni oraz wewnętrzeni i przedstawiciele studentów. W przypadku koncepcji kształcenia, z uwagi na wybrany profil kształcenia, w większym stopniu interesariusze wewnętrzeni, ale np. w definiowaniu sylwetek absolwentów poszczególnych specjalności z uwagi na ich powiązanie z rynkiem pracy również aktywnie włączeni zostali interesariusze zewnętrzeni (przedstawiciele pracodawców, stowarzyszeń i organizacji pracodawców). W odniesieniu do efektów kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia wszyscy interesariusze zarówno wewnętrzeni, jak i zewnętrzeni. Jednostka dysponuje protokołami ze spotkań z interesariuszami, a na planach studiów realizowanych na WP OSW widnieją sygnatury zatwierdzenia ich przez interesariuszy zewnętrznych. Wydział współpracuje z wieloma placówkami oświatowymi i edukacyjnymi, a także z innymi instytucjami, których opinie i sugestie są brane pod uwagę w ocenie i doskonaleniu koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika

- 3) Oferta kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim jest w wystarczającym stopniu zróżnicowana, jak również innowacyjna. Stopień zróżnicowania i innowacyjności oferty uwarunkowany jest w głównej mierze analizą potrzeb i wskaźników demograficznych. Jednostka ma świadomość ograniczeń wynikających z usytuowania Uczelni (wysokiego wskaźnika bezrobocia i niskich dochodów). Zauważyć jednak należy, że Jednostka wychodzi naprzeciw tendencjom wskazywanym przez MEN dotyczącym np. wczesnej diagnozy i wspierania rozwoju dziecka. Nową propozycją specjalności na kierunku pedagogika, studia II stopnia (w dalszym ciągu w fazie opracowywania) jest Geragogika, która koncentruje się na osobach w wieku starszym. Należy uznać, że Jednostka racjonalnie planuje rozwój kierunku. Nowe propozycje są przemyślane i dyskutowane w gronie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne sformułowana została w oparciu o główne cele, nawiązujące do założeń zawartych we wzorcowych efektach kształcenia (zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 roku w sprawie wzorcowych efektów kształcenia – Dz.U. nr 253 poz. 1521). Efekty kształcenia dla nauk humanistycznych społecznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 253, poz. 1520) oraz na doświadczeniach dydaktycznych, naukowych i badawczych nauczycieli akademickich. W odniesieniu do studiów drugiego stopnia, profil ogólnoakademicki, na kierunku pedagogika na Wydziale Pedagogicznym OSW cele te zostały sformułowane następująco: umożliwienie studentom zdobycia poszerzonej wiedzy pedagogicznej obejmującej terminologię, teorię, nurty myśli pedagogicznej (widziane w ich historycznym rozwoju), metodologię badań społecznych i metodykę działalności pedagogicznej, pozwalającej na pogłębione rozumienie specyfiki pedagogiki oraz jej powiązań z innymi dyscyplinami; organizowanie warunków do kształtowania się u studentów specjalistycznych umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykorzystywania wiedzy w diagnozowaniu, projektowaniu,

organizowaniu, realizowaniu i ewaluacji działalności pedagogicznej (wychowawczej, edukacyjnej, opiekuńczej, kulturalnej, pomocowej i/lub terapeutycznej) w odniesieniu do grup i jednostek, a także do prowadzenia prostych badań naukowych; kształtowanie umiejętności uczenia się i doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji pedagogicznych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów; umożliwienie doskonalenia umiejętności komunikowania się zarówno ze specjalistami, jak i z osobami spoza grona specjalistów przy użyciu różnych kanałów i technik; kształtowanie pogłębionej wrażliwości etycznej, refleksyjności oraz postaw prospołecznych i poczucia odpowiedzialności; umożliwienie studentom doskonalenia umiejętności radzenia sobie na rynku pracy.

Cele kształcenia dla studentów drugiego stopnia, kierunku pedagogika, profil ogólnoakademicki sformułowane zostały w odniesieniu do dwóch obszarów: nauk społecznych i nauk humanistycznych. Z analizy wymienionych powyżej celów wynika, że tym dwóm naukom przypisane zostały, zgodnie z obowiązującymi przepisami, efekty kształcenia. Dla kierunku pedagogika przypisano 16 efektów w zakresie wiedzy, 12 w zakresie umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych. Wiedza o stanie rozwoju współczesnej pedagogiki pozwala przyjąć takie rozwiązanie.

W misji i strategii Wydziału Pedagogicznego zapisano, że kształcenie na kierunku pedagogika zapewnia możliwości pełnego rozwoju umysłowego, duchowego i kulturowego młodzieży poprzez nasycenie programów treściami o charakterze interdyscyplinarnym, poszerzenie kształcenia w zakresie przedmiotów ogólnych i języków obcych, umożliwienie czynnego udziału w różnego rodzaju zajęciach sportowych i rekreacyjnych, pracach w kołach naukowych, w kołach zainteresowań, udziału w organizowanych przez uczelnię konferencjach i sesjach naukowych, pomoc w publikowaniu wyników badań studentów, spotkaniach z wybitnymi ludźmi nauki, pracach na rzecz regionu i środowiska społecznego, wymianie zagranicznej, czynny udział w monitorowaniu i bieżącym ocenianiu jakości kształcenia. Misją Wydziału Pedagogicznego jest również pełnienie wobec uczelni służebnej roli w szeroko pojętej pomocy profilaktycznej i terapeutycznej studentom. Z Misji wynika, że student powinien być przygotowany na wyzwania edukacyjne współczesnego świata. Z tego punktu widzenia koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika jest prawidłowa. Rośnie bowiem zapotrzebowanie na pedagogów przygotowanych do działań w różnych obszarach edukacji, terapii, resocjalizacji, opieki czy wychowania. Proces kształcenia jest projektowany – zgodnie z Misją Uczelni i Wydziału Pedagogicznego – w taki sposób, aby wyposażyć absolwenta nie tylko w wiedzę ogólną, ale także w umiejętności praktyczne odnoszące się do prowadzenia diagnozy sytuacji wychowawczej, środowiska wychowawczego, ale także wspomagania rozwoju, terapii, resocjalizacji dzieci, młodzieży, dorosłych w poszanowaniu ich godności, tożsamości i z zachowaniem zasad idei personalizmu.

Mimo przyjęcia na studiach drugiego stopnia profilu ogólnoakademickiego Uczelnia przyjęła działania zmierzające do konsultowania efektów kształcenia z interesariuszami funkcjonującymi w środowisku lokalnym, regionie. Odbywa się to poprzez bezpośrednie spotkania, dyskusje nad programami studiów, ich efektami oraz pisemne opinie potencjalnych pracodawców absolwentów Uczelni. Uwagi dotyczą wiedzy, kompetencji i umiejętności absolwentów kierunku pedagogika. Reasumując, koncepcji kierunku i działaniach podejmowanych przez Uczelnie / Wydział Pedagogiczny widoczny jest wyraźny związek ze środowiskiem lokalnym i regionem. Uczelnia dokłada silnych starań, aby program kształcenia był powiązany z potrzebami lokalnego rynku pracy. Z Misji Wydziału Pedagogicznego wynika, że zadaniem dydaktycznym wydziału jest kształcenie młodzieży na poziomie wyższym w specjalnościach zgodnych z jej zainteresowaniami i potrzebami oraz odpowiadających zapotrzebowaniu społecznemu regionu, umożliwiając młodzieży podejmowanie dalszego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji w uczelniach polskich i zagranicznych, a w perspektywie znalezienie pracy w wybranym, zgodnym ze studiowaną specjalnością zawodzie. Kwalifikacja absolwentów studiów drugiego stopnia na kierunku pedagogika mają go przygotować do podjęcia studiów trzeciego stopnia.

W sposób prawidłowy sformułowane zostały ogólne cele kształcenia oraz możliwości kontynuowania kształcenia dla absolwentów kierunku pedagogika. Wystarczająco sformułowane zostały możliwości zatrudnienia absolwentów ze wskazaniem typów placówek, instytucji, podmiotów, co znajduje potwierdzenie w Sylwetce studenta studiów drugiego stopnia, kierunku pedagogika oraz suplementie. W suplementie uszczegółowione zostały placówki, w jakich absolwent może podjąć pracę oraz stanowiska pracy, które może zajmować (pkt 5).

Przyjęte przez Uczelnię ogólne efekty kształcenia dla kierunku pedagogika oraz efekty kierunkowe zostały przygotowane w sposób prawidłowy. Efekty kształcenia w obrębie poszczególnych poziomów kształcenia, modułów i przedmiotów zostały prawidłowo opracowane. Z efektów kształcenia na kierunku wynikają efekty kształcenia na specjalnościach (efekty specjalnościowe), które odnoszone są do efektów kształcenia do obszaru wiedzy. Efekty kształcenia (kompetencje i kwalifikacje) pogłębione są ponadto w ramach specjalności poprzez praktyki. Zostały one opracowane prawidłowo.

Wszelkie informacje dotyczące programu i planu studiów, jak również opis efektów kształcenia znajdują się w dokumentacji dziekanatu Wydziału Pedagogicznego i udostępniane studentom, jak również na stronie internetowej Wydziału. Corocznie wydawany jest ponadto w OSW informator o ofercie kształcenia.

2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Kierunkowe efekty kształcenia zostały sformułowane przez Uczelnię w sposób zrozumiały. Także większość efektów przedmiotowych jest sformułowana w sposób

jasny i są one sprawdzalne. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym zadeklarowali, że efekty kształcenia są dla nich zrozumiałe.

- 3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

System weryfikacji osiągania zakładanych celów i efektów kształcenia realizowanego na ocenianym kierunku pedagogika opiera się na:

- weryfikacji szczegółowych efektów kształcenia, wynikających z realizacji poszczególnych przedmiotów ogólnych, podstawowych, kierunkowych i specjalistycznych; weryfikowanie osiągania tych efektów szczegółowych odbywa się w oparciu o typowe formy zaliczania przedmiotów (egzamin, zaliczenie),
- weryfikacji osiągania celów i efektów kształcenia wynikających z odbycia praktyk zawodowych,
- weryfikacji osiągania celów i efektów kształcenia wynikających z napisania pracy dyplomowej i zdania egzaminu dyplomowego.

Podstawowym aktem wewnętrznym w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego, opisującym sposób weryfikacji i oceny efektów kształcenia, jest Regulamin studiów zatwierdzony decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Nr DSS 623n/65/LB/08 z dnia 23 października 2008 r. ze zmianami przyjętymi uchwałami Senatu: Nr 9/11/12 z dnia 15 grudnia 2011 r. oraz Nr 13/12/13 z dnia 13 grudnia 2012 r. Regulamin określa podstawowe procedury związane ze sprawdzeniem efektów kształcenia, do których można zaliczyć: rozkład roku akademickiego z terminami i okresem trwania sesji egzaminacyjnych, stosowane skale ocen, składanie egzaminów, uzyskiwanie zaliczeń przedmiotów, semestrów, praktyk, zasady i sposób przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, warunki rejestracji warunkowej, powtarzania przedmiotów i semestru, skreślenia z listy studentów, w tym z powodu braku postępów w nauce. Regulamin studiów określa także procedury nagradzania studentów osiągających najlepsze wyniki.

Zgodnie z § 10 Regulaminu studiów okresem zaliczeniowym jest rok akademicki. Każdy z przedmiotów w planie studiów kończy się egzaminem lub zaliczeniem z oceną. O warunkach uzyskania zaliczenia danego przedmiotu studenci informowani są przez pracowników na pierwszych zajęciach, do wiadomości podawana jest również forma egzaminu (jeśli jest on przewidziany planem studiów). Zgodnie z Regulaminem Studiów

w Uczelni obowiązuje 6-stopniowa skala ocen: od oceny „niedostateczny” (2,0) do oceny „bardzo dobry” (5,0). Harmonogram egzaminów podawany jest do wiadomości studentów - umieszczony jest na stronie internetowej Wydziału. Na Wydziale Pedagogicznym stosuje się zaliczenia przedmiotów na podstawie: kolokwium i egzaminów w formie pisemnej bądź ustnej, prac projektowych samodzielnie przygotowanych przez studentów bądź grupę studentów. Właśnie weryfikacją postaw prospołecznych i obywatelskich jest wprowadzany stopniowo system „projektów”. Ich realizacja nie tylko pozwala na praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy, ale również na zdobywanie takich umiejętności, jak: praca zespołowa, umiejętności negocjacji czy kształtowanie postaw przywódczych. Inne sposoby oceniania studentów odbywają się również w formie sprawdzianu w postaci końcowej rozmowy ze studentem, czy rejestrowanej aktywności na zajęciach. Po każdej sesji egzaminacyjnej Dziekan

Wydziału dokonuje analizy wyników sesji i przedstawia wynikające z niej wnioski Prorektorowi Uczelni.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia, a ich zaliczenie jest warunkiem zaliczenia semestru. Zasady organizacji i odbywania praktyk studenckich określa Regulamin praktyk na Wydziale Pedagogicznym w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego. Wyznaczeni przez Dziekana opiekunowie praktyk udzielają studentom informacji na temat procedur realizowania praktyk, nie tylko w zakresie merytorycznym, ale też w zakresie procedur przygotowania, dokumentowania i potwierdzania praktyk, stosowanych na Wydziale Pedagogicznym. Studenci realizują praktyki w wybranych przez siebie placówkach, o działalności zgodnej z wymogami Regulaminu Praktyk. Zgodnie z ww. regulaminem w placówce, w której realizowana jest praktyka studentowi przydziela się opiekuna merytorycznego. Opiekun ten poświadcza w „Dzienniku praktyk” (studia stacjonarne), karcie praktyk (studia niestacjonarne) zrealizowanie przez studenta wymaganych zadań i oczekiwanej liczby godzin, formułując recenzję, która uwzględnia: stopień przygotowania merytoryczno-metodycznego studenta, umiejętności w zakresie działalności dydaktyczno-wychowawczej, stosunek studenta do obowiązków. Konkluzję recenzji stanowi ogólna ocena działalności praktykanta. Recenzja wystawiona przez opiekuna praktyk z ramienia szkoły/innej instytucji stanowi element składowy końcowej oceny praktyki pedagogicznej wystawianej przez opiekuna praktyk danej specjalności. Podstawą zaliczenia praktyk jest przedstawienie odpowiedniej dokumentacji oraz osobista rozmowa z opiekunem na temat odbytej praktyki. Opiekun praktyk dokonuje odbioru recenzji sporządzonej przez opiekuna praktyk z ramienia szkoły/innej instytucji, potwierdzając ją wpisem do indeksu i karty okresowych osiągnięć studenta.

W toku studiów studenci zobowiązani są do odbycia praktyk. Nadzór dydaktyczno-wychowawczy i organizacyjny sprawuje opiekun praktyki wyznaczony przez Dziekana spośród pracowników Wydziału Pedagogicznego. On też dokonuje zaliczenia praktyki oraz wpisów do indeksów, na podstawie złożonej przez studenta dokumentacji praktyk. Studenci odbywają praktyki w toku studiów, począwszy od pierwszego do ostatniego roku studiów. Student do końca 4 semestru studiów winien mieć zrealizowane wszystkie praktyki, wymagane programem studiów, potwierdzone wpisem do indeksu. Studenci odbywają praktyki dwa razy w toku studiów – w różnych rodzajach placówek, określonych programem poszczególnych specjalności. Czas trwania praktyk określa program studiów. Szczegółowy wykaz placówek, w których studenci odbywają praktyki oraz liczbę godzin, jakie zobowiązani są zrealizować określa plan i program praktyki dla danej specjalności. Podstawowym założeniem praktyki pedagogicznej jest umożliwienie studentom kontaktu z rzeczywistością dydaktyczno-wychowawczą w placówce oraz zapewnienie warunków do zdobycia doświadczenia pedagogicznego.

Zasady przygotowywania i obrony prac dyplomowych określa Regulamin dyplomowania na Wydziale Pedagogicznym. Procedura zgłaszania tematów prac dyplomowych przez nauczycieli akademickich dla studentów odbywa na przełomie października i listopada każdego roku akademickiego, pod nadzorem i weryfikacją Dziekana Wydziału, który je zatwierdza. Proponowane tematy prac dyplomowych ogłasza się studentom na seminarium. Studenci studiów drugiego stopnia dokonują wyboru tematu, na początku drugiego semestru pierwszego roku studiów. Jednak jeszcze w pierwszych tygodniach semestru, kiedy rozpoczynają się seminaria, studenci mają miesiąc na ostateczny wybór prowadzącego, zwykle wśród 2-4 osób w ramach

danej specjalności (mogą zatem przenieść się na inne seminarium). Dopuszczalna jest także możliwość uściślenia lub korekty tematu realizowanej pracy, nie później jednak niż do końca przedostatniego semestru studiów. Praca dyplomowa jest oceniana przez recenzenta i przez promotora. Złożenie pracy dyplomowej następuje w dziekanacie w okresie sesji egzaminacyjnej ostatniego semestru studiów i po pełnej realizacji programu nauczania na podstawie stosownej dokumentacji. Na Wydziale wprowadzono jednolity standard pisania pracy dyplomowej (osobny dla licencjackiej i magisterskiej). Ustalenia co do konstrukcji i zawartości merytorycznej prac znajdują się na stronie internetowej także w dziekanacie. Promotor może jednak podjąć decyzję o odstąpieniu od zapisanych zasad uwzględniając specyfikę podjętego tematu pracy. Egzamin dyplomowy organizuje dziekan w okresie dwóch tygodni od złożenia pracy i obejmuje on: zwięzłe przedstawienie celu i najważniejszych osiągnięć pracy oraz odpowiedzi na pytania członków Komisji Egzaminacyjnej, która powoływana jest przez dziekana. Najlepsze prace dyplomowe powstałe w danym roku akademickim zgłaszane są do uczelnianego konkursu, który organizowany jest w pierwszej połowie lipca.

Na Wydziale Pedagogicznym przyjęto wzorcowe efekty kształcenia dla kierunku pedagogika. Wzorcowe kierunkowe efekty kształcenia dla studiów drugiego stopnia zostały poddane szczegółowej charakterystyce przez wykładowców realizujących zajęcia z przedmiotów wchodzących w skład modułów: podstawowego, kierunkowego i ogólnego. Natomiast określenie efektów kształcenia na każdej specjalności podporządkowane zostało zakładanej Sylwetce absolwenta. Skonstruowane tabele efektów były konsultowane z właściwymi organami Wydziału (Wydziałowy Zespół do Spraw Jakości Kształcenia). Przygotowany został ponadto wzór sylabusu umożliwiającego szczegółowe określenie efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów oraz sposobów weryfikacji ich osiągnięcia, jak też określenie punktów ECTS przyznawanych za zaliczenie przedmiotu. Przygotowane przez pracowników sylabusy zostały poddane analizie przez WZdsJK.

Na Wydziale Pedagogicznym OSW na studiach na kierunku pedagogika, studia stacjonarne i niestacjonarne drugiego stopnia stosowany jest przejrzysty system oceny efektów kształcenia, który umożliwia weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Ocena procesu kształcenia obejmuje wszystkie poziomy nauczania i systemy studiów w zakresie: okresowych przeglądów i analizy programów nauczania oraz ich efektów, ankietowych badań jakości kształcenia o charakterze ogólnouczelnianym i wydziałowym, prowadzonych wśród studentów, hospitacje zajęć dydaktycznych, uwzględniające między innymi ich związek z założonymi celami i efektami kształcenia oraz stosowność wykorzystywanych metod i środków dydaktycznych, badania oceny pracowników Wydziału przez Dziekana. Ocena procesu kształcenia opiera się ponadto na: opisie sposobów potwierdzania efektów na każdym etapie kształcenia, w tym systemu oceny prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych, systemu weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyki / stażu, systemu sprawdzania końcowych efektów (proces dyplomowania), systemu monitorowania karier zawodowych na rynku pracy, opis udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, opisu mechanizmów mających na celu doskonalenie programu kształcenia i jego

efektów; opisu procedur zapewniających publiczną dostępność opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny oraz weryfikacji; opisu systemu zapobiegania zjawiskom patologicznym, związanym z procesem kształcenia oraz monitorowaniu zasobów służących kształceniu oraz środków wsparcia dla studentów.

Wymienione wyżej działania Wydziału Pedagogicznego (szczegółowo scharakteryzowane w Uchwale Senatu OSW z dnia 13 grudnia 2012 roku, nr 16/12/13) tworzą przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. W odniesieniu do wszystkich kategorii efektów kształcenia tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

O przejrzystości systemu oceny efektów kształcenia decydują także zasady przyznawania punktów ECTS na Wydziale Pedagogicznym oraz regulamin praktyk. Punkty ECTS są liczbą przyporządkowaną przedmiotom na podstawie nakładu pracy jaką musi wykonać student aby zaliczyć dany przedmiot. W ramach ECTS przyjęto, że ilość pracy wymaganej od studenta w całym roku akademickim odpowiada minimum 60 punktów. Na Wydziale Pedagogicznym system punktów ECTS (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 3 października 2006 roku w sprawie warunków i trybu przenoszenia osiągnięć oraz rozporządzeniem MNiSW z dnia 12 lipca 2007 roku w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki) zastosowano w odniesieniu do wszystkich występujących w planach studiów przedmiotów ocenianych – zarówno obligatoryjnych, jak i fakultatywnych. Przyporządkowując punkty poszczególnym przedmiotom Wydział oparł się na następujących założeniach: punkty przyporządkowano całym przedmiotom, a nie poszczególnym formom zajęć, liczba punktów ECTS wymagana do zaliczenia roku wynosi 60, liczbę punktów zróżnicowano w zależności od nakładu pracy jaki musi ponieść student aby zaliczyć dany przedmiot, wyższą liczbę punktów przyznano przedmiotom kończącym się egzaminem. Tok rozumowania i argumentowania przyznawanych punktów ECTS na Wydziale Pedagogicznym jest prawidłowy. Na studiach drugiego stopnia na kierunku pedagogika student jest zobowiązany uzyskać łącznie 120 punktów, po 60 w każdym roku. Zasada ta nie budzi zastrzeżeń, jest prawidłowa. Zastrzeżenia budzą szczegółowe zapisy uzyskiwania punktów ECTS zapisane w raporcie samooceny (s. 60). Z zamieszczonego załącznika (s. 61-63) wynika, że student może uzyskać maksymalnie w ciągu 2 lat nauki 124 pkt ECTS (27 pkt – moduł kształcenia ogólnego, 8 pkt – moduł kształcenia podstawowego, 38 pkt – moduł kształcenia kierunkowego, 43 pkt – moduł wyboru specjalnościowego i 8 pkt – moduł przedmiotów uzupełniających do wyboru). Na stronie 60 raportu samooceny napisano, że liczba punktów ECTS obejmuje zajęcia ogólnouczelniane, tzn. jakie? wynosi 6. W opisie szczegółowych punktów ECTS wkradł się jakiś błąd w opisie.

Na ocenę systemu przejrzystości jakości kształcenia: ocenę efektów kształcenia umożliwiających weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągniętych efektów kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku pedagogika w OSW określa także Regulamin Praktyk na WP OSP. Określa on szczegółowo cele, rodzaje i formy praktyk, organizację i przebieg praktyk, warunki zaliczenia praktyki. Studenci odbywają praktyki dwa razy w toku studiów – w różnych rodzajach placówek, określonych programem poszczególnych specjalności. Podstawowym założeniem praktyki pedagogicznej jest umożliwienie studentom kontaktu z rzeczywistością dydaktyczno-wychowawczą w placówce oraz zapewnienie warunków do zdobycia doświadczenia pedagogicznego w wielu zakresach pracy opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, terapeutycznej i resocjalizacyjnej. Podczas praktyki pedagogicznej studenci prowadzą dokumentację, której przedstawienie jest warunkiem zaliczenia praktyki przez opiekuna praktyk danej specjalności i dokonania wpisu w indeksie i karcie okresowych osiągnięć studenta.

Reasumując, praktyki prowadzone są prawidłowo, wpisują się w proces systemu weryfikacji efektów kształcenia w wyniku odbycia stażu / praktyki.

Na proces jakości kształcenia wpływa także system sprawdzania końcowych efektów tj. proces dyplomowania. Uczelnia opracowała w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału Pedagogicznego: procedurę przedkładania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych oraz wdrożyła w Uczelni jednolite techniki pisania prac dyplomowych (Uchwała Senatu OSW z dnia 21 czerwca 2012 roku, nr 32/11/12). Procedura zgłaszania tematów prac dyplomowych przez nauczycieli akademickich dla studentów odbywa się pod nadzorem i weryfikacją Dziekana Wydziału, który je zatwierdza. Proponowane tematy prac dyplomowych ogłaszane są studentom na seminarium. Studenci studiów drugiego stopnia dokonują wyboru tematu, na początku drugiego semestru, nie później jednak niż do końca przedostatniego semestru studiów (w przypadku korekty tematu). Praca dyplomowa jest oceniana niezależnie przez promotora i recenzenta. Złożenie pracy dyplomowej następuje w dziekanacie w okresie sesji egzaminacyjnej ostatniego semestru studiów i po pełnej realizacji programu nauczania na podstawie stosownej dokumentacji. Na Wydziale wprowadzono jednolity standard pisania pracy dyplomowej, magisterskiej. Ustalenia co do konstrukcji i zawartości merytorycznej prac znajdują się na stronie internetowej uczelni, lecz także w formie papierowej w dziekanacie. Promotor może jednak podjąć decyzję o odstąpieniu od zasad uwzględniając specyfikę podjętego tematu pracy. Egzamin dyplomowy organizuje dziekan w okresie dwóch tygodni od złożenia pracy i obejmuje on: zwięzłe przedstawienie celu i najważniejszych osiągnięć pracy oraz odpowiedzi na pytania członków Komisji Egzaminacyjnej (2 ze strony promotora, 1 ze strony recenzenta) powołanej przez dziekana. Uchwała Senatu OSW z dnia 13 grudnia 2012 roku, nr 16/12/13 doprecyzowuje kryteria zaliczania egzaminów dyplomowych na studiach drugiego stopnia oraz kryteria zaliczania prac dyplomowych na kierunku pedagogika na studiach drugiego stopnia (s. 7-8). Powyższa Uchwała opisuje system zapobiegania zjawiskom patologicznym, związanym z procesem kształcenia, konkretnie procedury stosowane przy weryfikacji prac dyplomowych na kierunku pedagogika.

Uczelnia nie stosuje systemu antyplagiatowego lecz podjęte przez władze dziekańskie, promotorów i recenzentów prac, kontrole nad pisaniem prac są skrupulatne i wymagają na każdym etapie akceptacji promotora, co wyklucza powstawanie plagiatów.

Poddane oglądowi teczki karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu pozwoliły na stwierdzenie, iż są one prowadzone prawidłowo. W wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane z przebiegiem studiów oraz procesem dyplomowania. Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że są one zasadniczo sporządzone poprawnie.

Reasumując, na Wydziale Pedagogicznym OSW istnieje wiele procedur określania efektów kształcenia oraz monitorowania ich realizacji na studiach drugiego stopnia. Większość z nich obowiązuje od roku akademickiego 2012/2013 dlatego pełna ocena skuteczności przyjętych rozwiązań oraz odpowiedź, czy program umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów może być dokonana dopiero po ukończeniu studiów przez pierwszy rocznik studentów, podlegający aktualnym opracowaniom efektów kształcenia. Opracowany na Wydziale Pedagogicznym Wewnętrzny System Jakości Kształcenia został opracowany prawidłowo, wdrażany jest także prawidłowo w wielu obszarach funkcjonowania Wydziału. To „nowa rzeczywistość” wynikająca z KRK, jest ona aktualnie opracowywana i wdrażana na kierunku pedagogika w polskich uczelniach. Na Wydziale Pedagogicznym OSW w odniesieniu do studiów drugiego stopnia kierunku pedagogika bieżąca ocena efektów kształcenia realizowana jest rzetelnie. Świadczy o tym zarówno analiza protokołów egzaminacyjnych jak i zgromadzone przez Uczelnię wytwory studentów (różne formy prac etapowych).

Skala odsiewu i odpadu na kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia w latach 2010-2012 kształtowała się na poziomie 3,35%, a zatem jest to niewielki odsetek studentów. Głównymi przyczynami odsiewu w tym okresie był brak zaliczeń z wymaganych programem przedmiotów kształcenia i brak wpisów do karty okresowych osiągnięć studenta oraz indeksu (11 osób), rezygnacje studentów z przyczyn losowych (9 osób). W nielicznych przypadkach przyczyną odsiewu było niedotrzymanie warunków umowy zawartej przez studenta z OSW (5 osób).

Studenci są informowani na początku semestru o tym jakie umiejętności i wiedzę zdobędą na konkretnych zajęciach. Efekty kształcenia są zawarte w sylabusach, które są łatwo dostępne dla studentów na stronie internetowej. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym uważają, że nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia są otwarci na uwagi i prośby studentów w zakresie rozszerzania treści kształcenia o dodatkowe zajęcia.

- 4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Olsztyńska Szkoła Wyższa imienia Józefa Rusieckiego stworzyła system monitorowania karier absolwentów, który powstał w 2008 roku. Zajmuje się nim Biuro Karier, które prowadzi „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów” danego rocznika. Wykorzystywana jest w tym celu metoda sondażu diagnostycznego, a w jej ramach ankieta „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. J. Rusieckiego”. Badania obejmują absolwentów wszystkich wydziałów, a zatem i Wydziału Pedagogicznego, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którzy obronili pracę do końca września danego roku. Biuro Karier wysyła ankiety drogą e-mailową (adresy te są gromadzone przez BK od maja do września każdego roku). Po otrzymaniu wszystkich ankiet, poprawnie wypełnionych BK przystępuje do ich analizy i opracowania corocznego raportu z Badań Losów Zawodowych Absolwentów. Po akceptacji ze strony Władz Uczelni dane te są zamieszczane na stronie internetowej w zakładce Biuro Karier.

Z wypowiedzi władz dziekańskich i przedstawiciela Biura Karier na WP OSW wynika, że występuje mała zwrotność ankiet, na poziomie 10%. Dzieje się tak pomimo rzetelnej informacji kierowanej do absolwentów przez BK, która ma na celu uświadomienie im ważności sprawy. Pytania ankiety są modyfikowane na bieżąco przez BK oraz władze uczelni oraz dostosowywane do możliwości absolwentów. Zadawane pytania dotyczą głównie pracy zawodowej, jej wymiaru oraz przebiegu ścieżki zawodowej w kontekście zdobytego wykształcenia, jak również charakterystyk ich aktywności edukacyjnej i zawodowej. Dane zgromadzone w Raporcie z Badań Losów Zawodowych Absolwentów są wykorzystywane dla podnoszenia jakości kształcenia w określonych obszarach, a zarazem umożliwiają opracowanie nowych programów i form kształcenia, jak również dostosowania ich do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Inną formą służącą monitorowaniu losów zawodowych absolwentów jest Uczelniane Badanie Pracodawców, które ma na celu gromadzenie przez uczelnię informacji od pracodawców dotyczących poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwentów OSW w odniesieniu do potrzeb pracodawców oraz uczelnianego systemu kształcenia. W tym celu Uczelnia przygotowała ankietę badawczą (w formie on-line), która jest przekazywana firmom zatrudniającym absolwentów OSW. Uczelniane Badanie Pracodawców zatrudniających absolwentów OSW jest prowadzone raz w roku. Po każdym badaniu sporządzany jest raport, który jest udostępniany na stronie internetowej Biura Karier.

Reasumując, Uczelnia podjęła szereg działań, których celem jest monitorowanie losów zawodowych absolwentów Wydziału Pedagogicznego OSW (Uchwała Senatu Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. J. Rusieckiego z dnia 13 grudnia 2012 roku nr 16/12/13 – s. 8-9) w celu doskonalenia jakości kształcenia.

Poprzednia ocena kierunku pedagogika odbyła się w roku akademickim 2010/2011. Wydział Pedagogiczny otrzymał decyzję PKA z dnia 7.VII.2011 roku ocenę pozytywną. Wśród uwag i zaleceń znalazło się zastrzeżenie dotyczące jakości prac

dypłomowych. W ciągu dwóch lat Uczelnia podjęła szereg działań naprawczych w tym zakresie. Opracowana została procedura przedkładania i zatwierdzania tematów prac dyplłomowych oraz procedura wdrożenia w Uczelni jednolitych technik pisania prac dyplłomowych (Uchwała Senatu z dnia 13 grudnia 2012 nr 16/12/13, s. 2-3). Tematy prac dyplłomowych promotorzy składają dziekanom, którzy oceniają czy sytuują się one we właściwym dla danej dyscypliny obszarze badań i czy nie powtarzają się. Wczesne ich sprecyzowanie powoduje, że studenci zyskują maksymalny czas na przygotowanie swoich rozpraw. Doskonaleniu jakości dyplłomowania służy także wdrożenie w Uczelni jednolitych technik pisania prac dyplłomowych (ustalona została ramowa struktura pracy typowa dla badań pedagogicznych). Zaowocowało to wyższą jakością prac dyplłomowych, lepszą ich czytelnością oraz przejrzystością. Wprowadzenie tego wymogu pozwala też obiektywniej oceniać prace dyplłomowe..

Badaniem losów absolwentów od roku 2008 zajmuje się Biuro Karier. W tym celu został stworzony kwestionariusz ankietowy. Kwestionariusz jest wysyłany za pomocą poczty elektronicznej razem z załączonym zaproszeniem do wzięcia udziału w badaniu. W kwestionariuszu znajdują się pytania o to czy absolwent pracuje czy szuka pracy, czy praca jest zgodna z wykształceniem, jak długo absolwent szukał pracy, czy wiedza zdobyta w trakcie studiów pomogła zdobyć pracę oraz czy jest ona wystarczająca.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplłomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia są zgodne z misją Uczelni i strategią Wydziału Pedagogicznego w zakresie przygotowania kadr, na które zapotrzebowanie we współczesnym społeczeństwie powinno rosnać. Realizowany w niej kierunek pedagogika, studia drugiego stopnia, posiada profil ogólnoakademicki, a przyjęte efekty kierunkowe przypisane zostały do obszaru nauk humanistycznych i społecznych. Przyporządkowano je w sposób prawidłowy. Analiza matryc efektów kształcenia dowodzi, że wszystkie zakładane efekty kierunkowe mogą zostać osiągnięte. Opracowane przez Uczelnię efekty kierunkowe i przedmiotowe są zgodne z wymaganiami rozporządzenia MNiSW z dnia 4 listopada 2011 roku w sprawie wzorcowych efektów kształcenia oraz rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2011 roku w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Opis efektów kierunkowych i efektów przedmiotowych jest dostępny w dokumentach papierowych, także w formie elektronicznej Uczelni.
- 2) Zdecydowana większość efektów kształcenia została sformułowana w sposób zrozumiały i są one sprawdzalne. Według opinii studentów efektów kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały.

- 3) Uczelnia opracowała spójny wewnętrznie i adekwatny do zakładanych efektów system ich weryfikacji (składa się z wielu szczegółowych procedur). Uwaga ta dotyczy zarówno efektów etapowych, jak i końcowych.
- 4) Monitoring karier zawodowych absolwentów funkcjonuje w OSW od 2008 roku. Badania dotyczące losów zawodowych absolwentów prowadzi co roku Biuro Karier poprzez rozsyłanie na adresy e-mailowe ankiet zawierających pytania dotyczące pracy zawodowej, jej wymiaru, przebiegu ścieżki zawodowej absolwentów w kontekście zdobytego wykształcenia. W 2011 roku powołano ponadto Uczelniane Badanie Pracodawców, mające na celu gromadzenie informacji od pracodawców dotyczących wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwentów WP OSW. Powyższe przedsięwzięcia mają na celu śledzenie karier absolwentów a także doskonalenie efektów kształcenia poprzez modyfikację programów studiów.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta,

Plany i programy kształcenia dla kierunku pedagogika zostały przyjęte uchwałą Senatu nr 24/11/12 z dnia 21 czerwca 2012 r., zgodnie z § 18 pkt 3 Statutu Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie.

Kształcenie na kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. J. Rusieckiego mają charakter ogólnoakademicki; obecnie prowadzone są w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Studia trwają cztery semestry a łączna liczba godzin wynosi na studiach stacjonarnych o 1230-1260 godzin i na studiach niestacjonarnych od 835-850). Czas trwania studiów jest wystarczający dla osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia. Łączna liczba zajęć dostosowana jest do danej specjalności i tak np. na studiach drugiego stopnia kierunku pedagogika na specjalności socjoterapia realizowanych jest łącznie 835 godzin (z wyłączeniem praktyk jest to 685 godzin) na studiach niestacjonarnych i 1245 godzin (1095 godzin z wyłączeniem praktyk) na studiach stacjonarnych; na specjalności pedagogika ogólna – 695 godzin (845 bez godzin praktyk) na studiach niestacjonarnych i 1245 godzin (1095 bez praktyk) na studiach stacjonarnych; na specjalności wczesne wspomaganie rozwoju dziecka 835 godzin (685 bez godzin praktyk) na studiach niestacjonarnych i 1230 godzin (1080 bez praktyk) na studiach stacjonarnych; na specjalności pedagogika promocji zdrowia – 850 godzin (700 bez praktyk) na studiach niestacjonarnych i 1260 godzin (1110 bez praktyk) na studiach stacjonarnych; na specjalności pedagogika resocjalizacyjna – 835 godzin (685 bez praktyk) na studiach niestacjonarnych i 1235 godzin (1085 godzin bez praktyk) na studiach stacjonarnych. Proporcje godzinowe na poszczególnych specjalnościach pomiędzy studiami stacjonarnymi i niestacjonarnymi są prawidłowe. Umożliwiają osiągnięcie założonych efektów kształcenia kierunkowych i specjalnościowych. Poszczególne przedmioty podzielone zostały na 5 modułów: moduł przedmiotów kształcenia ogólnego, moduł przedmiotów podstawowych, moduł

przedmiotów kierunkowych, moduł wyboru specjalnościowego oraz moduł przedmiotów uzupełniających do wyboru. Modułom przyporządkowane zostały ogólne liczby godzin, na które składają się liczby godzin przeznaczone na dany przedmiot w module. I tak dla przykładu na specjalności pedagogika resocjalizacyjna, studia stacjonarne, 310 godzin przeznaczono na moduł przedmiotów kształcenia ogólnego, 90 godzin na moduł przedmiotów podstawowych, 200 godzin na moduł przedmiotów kierunkowych, 535 na moduł wyboru specjalnościowego i 100 godzin na moduł przedmiotów uzupełniających do wyboru; natomiast na studiach niestacjonarnych na tej samej specjalności: 150 godzin moduł O, 55 godzin – A, 140 godzin – B, 395 godzin – C, 55 godzin – moduł przedmiotów uzupełniających do wyboru. Liczba godzin na poszczególnych specjalnościach (tryb stacjonarny i niestacjonarny) jest podobna w danych modułach, niewielkie różnice występują jedynie w grupie przedmiotów należących do modułu specjalnościowego.

Ramowe plany studiów zostały przygotowane prawidłowo, zgodnie z KRK. Realizowany w Uczelni program kształcenia na kierunku pedagogika, profil ogólnoakademicki, studia drugiego stopnia zapewnia możliwość realizowania wszystkich efektów kształcenia dla kierunku pedagogika. W Uczelni kształcenie jest zgodne z zakładanymi i przewidzianymi prawem kwalifikacjami absolwenta. Analiza matrycy efektów kształcenia (w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) opracowana na Wydziale Pedagogicznym OSW dowodzi, że wszystkie zakładane efekty kształcenia mogą być zrealizowane. Tym sposobem realizowany program kształcenia jest także zgodny z paragrafem 8.1 rozporządzenia MNiSW z dnia 5 października 2011 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Uczelnia / Wydział Pedagogiczny prawidłowo dobrały formy realizacji zajęć do zakładanych celów i efektów kształcenia. Większość przedmiotów objętych planem studiów realizowana jest zarówno w formie wykładów, jak i ćwiczeń. W przypadku każdej specjalności w grupie przedmiotów specjalnościowych (moduł wyboru specjalnościowego C) przeważa liczba ćwiczeń nad wykładami na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Dobór treści i metod kształcenia został szczegółowo opisany w sylabusach (kartach przedmiotów), dla których uczelnia opracowała wzór. W przeważającej większości przypadków dobór metod i treści jest prawidłowy i w pełni pozwala na realizację zakładanych celów. Treści dobierane są zgodnie z charakterem przedmiotów i aktualnym stanem wiedzy w naukach społecznych, humanistycznych. Również prawidłowo dobrana jest literatura przedmiotu w odniesieniu do nazwy przedmiotu, treści i zakładanych efektów.

W Uczelni został określony system budowania punktów ECTS zgodnie z wymogami Procesu Bolońskiego. Realizowany jest on w Uczelni od 2007 roku (Uchwała Senatu OSW z dnia 13 grudnia 2007 roku). Punkty ECTS zostały przypisane poszczególnym

modułem (jednocześnie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych). Student w ciągu dwóch lat kształcenia (czterech semestrów) musi uzyskać minimum 120 punktów, po 60 w każdym roku. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych przedmiotów została określona w programach kształcenia. W raporcie samooceny (s. 61-65) przedstawiono moduły kształcenia, przypisano im punkty ECTS, zakładane efekty kształcenia oraz sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. I tak dla przykładu: 27 pkt ECTS składa się na moduł kształcenia ogólnego, 8 pkt na moduł kształcenia podstawowego, 38 pkt na moduł kształcenia kierunkowego, 43 pkt na moduł wyboru specjalnościowego i 8 pkt na moduł przedmiotów uzupełniających. Maksymalna liczba punktów dla całego toku kształcenia na studiach drugiego stopnia wynosi 124 pkt. Wynika z tego, że z grupy przedmiotów uzupełniających do wyboru student może wybrać 2 przedmioty (Uczelnia proponuje 4 – każdy po 2 pkt ECTS). Reasumując, punkty ECTS w ramach poszczególnych modułów (przedmiotów) zostały przyporządkowane prawidłowo, co umożliwia zakładanych efektów kształcenia. Został tutaj spełniony wymóg rozporządzenia MNiSW z dnia 5 października 2011 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Brano tutaj pod uwagę rangę przedmiotu, jego ważność, znaczenie dla studiowanego kierunku oraz formę zaliczenia: przedmiotom kończącym się egzaminem przypisywano większą liczbę punktów.

Program kształcenia na kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia, profil ogólnoakademicki na Wydziale Pedagogicznym OSW został opracowany zgodnie z aktualnym stanem rozwoju dyscypliny. Autorzy koncepcji kształcenia przyjęli modułową strukturę budowy programu. Jest to decyzja słuszna, zgodna z obowiązującym prawem. Układ przedmiotów i dobór treści w ramach modułów specjalnościowych są dobrane prawidłowo i zapewniają zakładaną strukturę kwalifikacji zawodowej absolwentów.

Przyjęta na kierunku sekwencja przedmiotów jest prawidłowa, gdyż pozwala na systematyczne budowanie wiedzy studentów. Przedmioty ułożone są we właściwej kolejności w poszczególnych semestrach. Rozkład zjazdów na studiach niestacjonarnych jest prawidłowy (zjazdy odbywają się co 2 tygodnie w sobotę i niedzielę). Studenci uważają, że taki system: liczba zjazdów i ich intensywność są dla nich odpowiednie ze względu na pracę zawodową, która pozwala jedynie na kształcenie w weekendy.

Uczelnia dba dobrze o praktyczne przygotowanie studentów na Wydziale Pedagogicznym obowiązuje regulamin praktyk. Łączny wymiar praktyk jest odpowiedni do celów i efektów kształcenia, przypisanych praktykom. Wynosi on 150 godzin – minimum 8 tygodni, po 75 godzin na pierwszym i drugim roku kształcenia. Nadzór dydaktyczno-wychowawczy i organizacyjny sprawuje opiekun praktyki wyznaczony przez dziekana spośród pracowników Wydziału Pedagogicznego. Studenci odbywają praktyki dwa razy w toku studiów – w różnych rodzajach placówek, określonych programem poszczególnych specjalności. Liczba godzin praktyk dla kierunku pedagogika i poszczególnych specjalności tutaj realizowanych jest prawidłowa, zgodna z

obowiązującymi przepisami. Odbywanie praktyk umożliwia opanowanie zakładanych efektów oraz uwzględnia specyfikę poszczególnych specjalności.

Uczelnia opracowała rozwiązania pozwalające na indywidualizację procesu kształcenia studentów, zwłaszcza dla potrzeb studentów wybitnie zdolnych. Ten program budowany jest w zależności od uzdolnień i zainteresowań studenta wspólnie ze wskazanym opiekunem naukowym. Studenci pedagogiki nie korzystali do tej pory z proponowanych im rozwiązań. Uczelnia stwarza ponadto możliwość studiowania w ramach indywidualnej organizacji studiów adresowanej do studentów studiujących równoległe na innych uczelniach i kierunkach, a także do studentów niepełnosprawnych. W przypadku studentów niepełnosprawnych dostosowuje się formę zaliczeń i egzaminów do ich możliwości (w odniesieniu do studentów z wadą wzroku i słuchu). Studenci niewidomi mogą uczęszczać na zajęcia z psem przewodnikiem. Uczelnia stara się likwidować bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Działania wobec osób niepełnosprawnych podejmowane są na bieżąco, w miarę pojawiających się problemów.

Regulamin studiów Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. J. Rusieckiego przewiduje indywidualizację procesu kształcenia dla studentów wybitnie uzdolnionych oraz niepełnosprawnych. Indywidualny plan studiów i program nauczania ustala dziekan na pisemną prośbę studenta. W przypadku studentów niepełnosprawnych polega na ustaleniu indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów (zaliczenia, egzaminy). Studenci wybitnie uzdolnieni mogą studiować według indywidualnego planu studiów i programu nauczania. Polega to na rozszerzaniu wiedzy studenta przy zachowaniu wszystkich podstawowych dla danego programu efektów kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym deklarują znajomość takich możliwości, tłumacząc jednak, że nie mają potrzeby korzystania z takich rozwiązań.

Studenci niepełnosprawni bardzo dobrze ocenili funkcjonowanie tego systemu oraz możliwości jakie daje im Uczelnia.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Koncepcja studiów na kierunku pedagogika w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. J. Rusieckiego jest wewnętrznie spójna. Treści programowe są w zdecydowanej większości przypadków dobrze skomponowane z zakładanymi efektami kształcenia. W Uczelni przyjęto prawidłowe formy realizacji zajęć. Większość przedmiotów realizowana jest zarówno w formie wykładów, jak i ćwiczeń. Treści wykładowe i ćwiczeniowe zostały logicznie podzielone. Analiza Programu studiów i treści Kart przedmiotów dowodzi, że przewidywany w Uczelni szeroki i odpowiedni do zakładanych efektów repertuar metod dydaktycznych jest odpowiednio wykorzystywany przez wykładowców.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Czas trwania studiów jest wystarczający do osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Jest on także zgodny z przepisami nadrzędnymi. Programy studiów przewidują także realizację wymaganych punktów ECTS, które są adekwatne do poszczególnych przedmiotów w ramach pięciu modułów oraz nakładu czasu pracy studenta. Dobór form realizacji zajęć przedmiotów / modułów kształcenia we wszystkich specjalnościach realizowanych w ramach kierunku pedagogika nie budzi zastrzeżeń, jest prawidłowy. W Uczelni stosunkowo dużo zajęć realizowanych jest w formie ćwiczeń, co jest korzystne dla studenta. Prawidłowo zostały także dobrane metody kształcenia. Treści kształcenia poszczególnych przedmiotów są z reguły odpowiednie do zakładanych celów i zgodnie z aktualnym stanem wiedzy. Pozwalają zatem nabyć studentom zakładane kwalifikacje. Uczelnia prawidłowo opracowała szczegółowe (dla danej specjalności) sylwetki absolwentów. Zdaniem studentów realizacja programów kształcenia prowadzi do zdobycia kompetencji i umiejętności określonych w sylwetce absolwenta. Studenci odbywają praktyki w instytucjach zgodnych z wyborem danej specjalności (określa je regulamin praktyk). Studenci mają możliwość korzystania z indywidualnej organizacji studiów – opracowane przez Uczelnię rozwiązania indywidualizacji kształcenia. Regulamin studiów przewiduje indywidualizację procesu kształcenia dla studentów. Studenci wybitnie uzdolnieni nie korzystają z takich rozwiązań. Natomiast studenci niepełnosprawni bardzo dobrze oceniają działalność systemu oraz to jakie możliwości oferuje im Uczelnia.
- 2) Analiza realizowanych na kierunku pedagogika treści programowych, stosowanych metod kształcenia pozwala uznać, że stanowią one spójną całość z zakładanymi efektami kształcenia. Zajęcia realizowane są z reguły w formach wykładów i ćwiczeń. Koncepcja realizacji praktyk jest odpowiednia do zakładanych efektów i stanowi integralny element koncepcji kształcenia. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika, studia drugiego stopnia, profil ogólnoakademicki stosują różnorodne metody kształcenia, odpowiednio dobrane do zakładanych efektów. Często są to metody aktywne, pobudzające uwagę studentów i sprzyjające samodzielnemu nabywaniu zakładanych efektów.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Kadrę minimum na kierunku pedagogika, studia II stopnia na WP OSW stanowi 6 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, czterech ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i dwóch profesorów nauk humanistycznych, a także 6 pracowników naukowo-dydaktycznych ze stopniem naukowym doktora. Wśród 6 samodzielnych pracowników naukowych jest 5 osób reprezentujących dyscyplinę naukową pedagogika i 1 osoba reprezentująca dyscyplinę filozofia. W grupie pracowników naukowo-dydaktycznych ze stopniem naukowym doktora 5 osób reprezentuje dyscyplinę pedagogika, 1 osoba dyscyplinę medycyna (z dorobkiem w zakresie pedagogiki zdrowia). Uznać należy, że wskazany wykaz pracowników naukowo-dydaktycznych zaliczonych do minimum kadrowego spełnia kryteria zawarte w § 15.1. rozporządzenia MNiSW z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445).

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego umożliwi osiągnięcie założonych celów i efektów realizowanego programu kształcenia.

Pozostali nauczyciele akademicy zatrudnieni na WP OSW w ramach realizacji programu kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia również posiadają kwalifikacje konieczne do realizacji celów i efektów kształcenia.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Minimum kadrowe dla ocenianego kierunku studiów zostało określone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243 poz. 1445, z późn. zm.). Zgodnie z § 15 pkt. 1 ww. rozporządzenia co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Do minimum kadrowego kierunku pedagogika Uczelnia zgłosiła 12 nauczycieli akademickich, w tym 2 z tytułem naukowym profesora, 4 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 6 ze stopniem naukowym doktora.

Wszystkie te osoby spełniają warunki określone w § 13 pkt. 2 tj.: „Do minimum kadrowego są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy”.

Wszyscy nauczyciele akademicy spełniają wymogi określone w § 13 ust. 3 ww. rozporządzenia (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora) Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na

stwierdzenie, że wszystkie osoby wskazane przez Uczelnię do minimum kadrowego, spełniły warunki art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym.

Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy. Nie we wszystkich teczkach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające posiadanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych.

Na podstawie analizy umów o pracę oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, iż minimum kadrowe charakteryzuje się stabilnością. Zdecydowana większość nauczycieli akademickich jest zatrudniona w uczelni od kilku/kilkunastu lat, a niemal wszystkie umowy o pracę są zawarte na czas nieokreślony (w przypadku 11 nauczycieli akademickich). Liczba nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe nie ulegała na przestrzeni ostatnich lat zmianom. Na tej podstawie można jednoznacznie stwierdzić, iż Wydział posiada stabilny trzon kadrowy.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 2,3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.). W przypadku Jednostki na kierunku pedagogika, studia II stopnia studiuje 357 studentów, co przy 12 osobach minimum kadrowego stanowi proporcję 1:29,75.

Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry minimum są adekwatne do realizowanego programu kształcenia i zakładanych efektów kształcenia. Jednostka spełnia wymagania dotyczące minimum kadrowego dla kierunku pedagogika, studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Dorobek naukowy kadry minimum nie wzbudza zastrzeżeń w kontekście możliwości osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki. W latach 2009-2012 samodzielni pracownicy naukowo-dydaktyczni Jednostki opublikowali, związanych z kierunkiem studiów pedagogika, ponad 70 publikacji, w tym monografie autorskie, prace pod redakcją, artykuły w czasopiśmie naukowych z dyscypliny i teksty w monografiach zbiorowych, wieloautorskich. Nieco mniejsza jest aktywność w tym zakresie pracowników naukowo-dydaktycznych ze stopniem naukowym doktora. W analogicznym zakresie opublikowali oni ponad 15 tekstów.

Również kwalifikacje naukowe i dydaktyczne, jak i zawodowe pozostałej kadry dają solidną podstawą uznania, że zakładane cele i efekty kształcenia zaplanowane do realizacji na kierunku pedagogika, studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim są możliwe do osiągnięcia.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Nie ma zastrzeżeń dotyczących stabilności zatrudnienia kadry minimum. Z udostępnionej dokumentacji wynika, że: 1 osoba jest zatrudniona od roku 2010, 4 - 2008 r., 2 - 2007 r., 1 - 2002 r. 1 - 2001 r., 2 - 1999 r. i 1 - 1998 r. Uznać zatem należy, że znaczna część nauczycieli akademickich tak samodzielnych, jak i ze stopniem naukowym doktora zatrudniona jest w Jednostce, jako podstawowym miejscu pracy przynajmniej od 5 lat. Minimum kadrowe dla kierunku pedagogika, studia II stopnia jest stabilne.

Z analizy dokumentacji dotyczącej obsady zajęć wynika, że nauczycielom akademickim zaliczonym do kadry minimum, jak również pozostałym nauczycielom akademickim realizującym zajęcia na kierunku pedagogika, studia II stopnia przypisano zajęcia dydaktyczne zgodne z ich kwalifikacjami, kierunkowym wykształceniem i/lub dorobkiem naukowym/doświadczeniem zawodowym. Nie ma zastrzeżeń dotyczących możliwości realizacji efektów kształcenia przypisanych do określonych obszarów wiedzy i dziedzin nauki reprezentowanych przez nauczycieli akademickich.

Podstawowe zasady i kierunki polityki kadrowej zawarte są w strategii WP OSW. Kierunek polityki kadrowej leży w kompetencjach Założyciela-Dyrektora Generalnego OSW, jej realizatorem jest dziekan WP. Polityka kadrowa podporządkowana jest realizacji koncepcji kształcenia i kierunkom rozwoju oferty dydaktycznej. Zgodnie z wyżej wskazanymi priorytetami, celem polityki kadrowej realizowane na WP OSW jest budowanie zespołu pracowników, którzy realizować będą kluczowe zadania związane z rozwojem kierunku pedagogika, studia II stopnia, czyli zadań w zakresie dydaktyki w ramach realizowanych na kierunku specjalnościach oraz prowadzenia badań naukowych w dyscyplinie pedagogika. Dążeniem Jednostki jest zatrudnianie nauczycieli akademickich w Jednostce, jako podstawowym miejscu pracy. Pierwsze zatrudnienie jest zatrudnieniem na rok. Po tym okresie pracownik poddawany jest ocenie, w przypadku uzyskania opinii pozytywnej jego zatrudnienie jest przedłużane zgodnie z czytelnie określonymi zasadami. Każdy nauczyciel akademicki poddawany jest okresowej ocenie obejmującej jego aktywność naukowo-badawczą, jakość pracy dydaktycznej i organizacyjnej (zarządzenie nr 5/2011 Rektora OSW z dn. 1.10.2011 w sprawie zasad i kryteriów okresowej oceny nauczycieli akademickich, załącznikiem do zarządzenia jest: formularz oceny okresowej nauczyciela akademickiego). W ocenie pracownika brana jest pod uwagę opinia jego bezpośredniego przełożonego, wynik przeprowadzonych anonimowych ankiet ewaluacyjnych studentów oraz hospitacji zajęć dydaktycznych nauczyciela akademickiego. Od roku 2012-2013 na WP OSW wprowadzono zasady corocznej oceny merytorycznej pracowników naukowo-dydaktycznych. Ocena ma charakter kryterialny i punktowy, a w jej efekcie powstaje lista rankingowa nauczycieli akademickich. Kryteria i punktacja są ustalane i weryfikowane przez Wydziałowy Zespół ds. Nauki współpracujący z Uczelnianym Zespołem ds. Jakości Kształcenia. Kryteria oceny są jasne, jawne i stanowią element polityki kadrowej Jednostki. Wszystkie te elementy skutkują stabilną sytuacją kadrową, zwłaszcza w odniesieniu do kadry minimum, stanowią element motywacyjny związany z rozwojem zarówno własnym kadry, jak i jakości kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia.

Jednostka przedstawiła dokument wskazujący na źródła i wysokość środków finansowych przeznaczonych na badania naukowe i rozwój naukowy za rok 2011-2012. Przy braku środków z MNiSW, na realizację grantów uczelnianych (badania własne) przeznaczono 550 tys. PLN, badania zespołowe – 95 tys. PLN, granty promotorskie – 93 tys. PLN, przewody habilitacyjne łącznie z grantem – 62 tys. PLN, publikacje – 99 tys.

PLN, konferencje naukowe – 67 tys. PLN, realizację projektu międzynarodowego – 42 tys. PLN. W kontekście wspierania rozwoju kompetencji dydaktycznych kadry wskazać można choćby na zorganizowany (przy współfinansowaniu ze środków UE w ramach EFS kurs statystyczny (w którym wzięło udział 9 osób), kurs języka angielskiego poziom podstawowy (w którym wzięło udział 10 osób) i poziom średniozaawansowany (10 osób). WP OSW w ramach podpisanej umowy o współpracę z Państwową Federalną Instytucją Kształcenia Zawodowego Rosyjskim Uniwersytetem Państwowym im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie (umowa z 12.03.2010 r.) umożliwi nauczycielom akademickim realizację w ww. uczelni wykładów jako profesorowie wizytujący. W ramach współpracy nauczyciele akademicy WP OSW uczestniczą w konferencjach naukowych Uczelni w Kaliningradzie. Współpraca obejmuje również organizację staży naukowych, realizację wspólnych projektów badawczych, wymianę doświadczeń dydaktycznych, wymianę studentów, magistrantów i doktorantów. Współpraca udokumentowana jest poprzez sprawozdania z realizacji badań międzynarodowych np. z 30.11.2012 r. projekt *Kształcenie pedagogiczne – polskie i rosyjskie doświadczenia*. Uznać można, że Jednostka stwarza swoim pracownikom bardzo dobre warunki do rozwoju naukowego – realizacji własnych projektów badawczych. W roku 2011-2012 finansowanie w wysokości 20 tys. PLN otrzymało 6 samodzielnych pracowników i 7 pracowników ze stopniem naukowym doktora w wysokości 12 tys. PLN każdy. Sfinansowano jeden projekt zespołowy (5 osób) – Szanse edukacyjne studentów niestacjonarnych OSW i ich dzieci. Przyznano 3 granty promotorskie na łączną kwotę 93 tys. PLN i jeden grant habilitacyjny na kwotę 62 tys. PLN. Istnieje również możliwość współpracy zagranicznej wszystkich grup pracowników i studentów WP OSW.

W kontekście efektywności działań wskazać należy na cykliczność ukazującego się kwartalnika *Szkice Humanistyczne*, cykliczne konferencje *Naukowe Forum Pedagogów* oraz awanse naukowe pracowników WP OSW, na które w latach 2010-2013 składają się: 2 postępowania na stopień naukowy doktora habilitowanego i 2 postępowania na stopień naukowy doktora.

Z rozmów przeprowadzonych z kadrą naukowo-dydaktyczną WP OSW, która była reprezentowana przez pracowników etatowych, zatrudnianych na umowy zlecenia, młodych pracowników naukowych (przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora), ze stopniem naukowym doktora i samodzielnych pracowników naukowych (w tym z tytułem profesora) wynika, że Jednostka/Uczelnia zapewnia możliwości rozwoju naukowego pracowników m.in. poprzez finansowanie udziału w konferencjach naukowych, publikacje w wydawnictwie uczelnianym prac awansowych, oraz pokrywanie kosztów procesów awansowych. Istnieje również możliwość publikowania własnych prac naukowo-badawczych w cyklicznych wydawnictwach naukowych Jednostki (m.in. *Szkice Humanistyczne*, wydawanych w postaci kwartalnika). Jednostka finansuje również cykliczne konferencje naukowe w ramach *Naukowego Forum Pedagogów* (organizowane od 2007 r.). Pozytywnie odniesiono się również do możliwości rozwoju w zakresie kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, uznając założenia strategii za realne. Pracownicy Jednostki wyrazili tożsamość z reprezentowanymi w koncepcji, misji i strategii kształcenia niebezpieczeństwa związane przede wszystkim ze specyfiką możliwości rozwoju regionu, który dotknięty jest jednym z najwyższych wskaźników bezrobocia i braku perspektyw. A związanej z tym konieczności proponowania oferty kształcenia na miarę możliwości i potrzeb środowiska, z którego wywodzą się studenci, i w którym realizować się będą zawodowo absolwenci kierunku pedagogika, studiów II stopnia.

- o *w przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągnięte efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów działań naprawczych.*

W 2011 roku zmarł jeden z adiunktów stanowiących minimum kadrowe na kierunku pedagogika. Brak ten został usunięty w tym samym roku przez osobę, która uzyskała w UMK w Toruniu stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki i stanowi minimum kadrowe dla ocenianego kierunku. Uczelnia jest jego podstawowym miejscem pracy.

(Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy);

(Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena)

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych efektów i celów kształcenia zgodnie z zaproponowanym programem kształcenia. Dotyczy to tak kadry naukowo-dydaktycznej stanowiącej minimum kadrowe na kierunku pedagogika studia II stopnia, jak i pozostałych nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na kierunku.

2) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry stanowiącej minimum kadrowe dla kierunku pedagogika, studia II stopnia nie budzą zastrzeżeń. Podobnie w przypadku pozostałej kadry realizującej zajęcia na kierunku i stopniu studiów nie ma zastrzeżeń w zakresie kwalifikacji dydaktycznych. Kadra posiada kwalifikacje formalne, a również doświadczenie praktyczne umożliwiające osiągnięcie zakładanej struktury efektów kształcenia i osiągnięcie zakładanych celów kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia.

3) Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji naukowych i dydaktycznych. Pracownicy naukowo-dydaktyczni mają zapewnione bardzo dobre warunki do rozwoju naukowego i dydaktycznego m.in. poprzez finansowanie (ze środków własnych Uczelni) badań naukowych, wydawanie publikacji naukowych (monografii autorskich, publikacji redakcyjnych) w tym przede wszystkim prac awansowych, a także systematyczne publikowanie prac naukowych w ramach m.in. Szkiców Humanistycznych (kwartalnika wydawanego przez OSW, 13 numerów). Wsparcie rozwoju naukowego pracowników WP OSW odnosi się również do finansowania grantów promotorskich, pokrycia kosztów procesów awansowych na

stopień doktora czy doktora habilitowanego. Uczelnia finansuje również cykliczną konferencję Forum Naukowe Pedagogów organizowana od 2007 w WP OSW. Nauczyciele naukowo-dydaktyczni mają również finansowany czynny udział w konferencjach naukowych, seminariach poza macierzystą Jednostką dzięki czemu możliwa jest wymiana doświadczeń i prezentacja własnych osiągnięć na forum specjalistów z dyscypliny. W ramach doskonalenia umiejętności dydaktycznych zorganizowano dla pracowników uczelni (współfinansowanych ze środków UE EFS) kursy: statystyczny, języka angielskiego na poziomie podstawowym i średniozaawansowanym. Uznać zatem należy, że Uczelnia umożliwi zarówno pracownikom Jednostki rozwój ich kompetencji naukowo-badawczych jak i dydaktycznych.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Jednostka dysponuje bardzo dobrą bazą dydaktyczną do realizacji celów i efektów kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Uczelnia i Jednostka dysponują wystarczającą liczbą sal dydaktycznych do realizacji procesu kształcenia. Zarówno w przypadku realizacji zajęć ogólnowydziałowych, jak i specjalizacyjnych. Sale są nowoczesnie wyposażone, również w sprzęt konieczny do realizacji zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych środków dydaktycznych w standardzie (rzutniki multimedialne stacjonarne i przenośne, sale/pracownie komputerowe, telewizory). W posiadaniu Uczelni jest obiekt o powierzchni ponad 12 tys. m², na który składają się 2 aule, 3 sale audytoryjne, 60 sal dydaktycznych z dostępem do internetu, 3 hale sportowe, siłownia, stadion z tartanową bieżnią i sztuczną murawą, 2 boiska do streetballa, 4 korty do squasha, 2 korty do tenisa ziemnego, boisko do piłki siatkowej plażowej, 4 sauny, specjalistyczna sala gimnastyczna, 3 sale do fitness. Studenci WP OSW w zależności od specyfiki zajęć powiązanych z określoną specjalnością mają możliwość korzystania z całości infrastruktury. W kontekście realizacji i celów efektów kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia istotnym elementem jest biblioteka z jej księgozbiorem. Biblioteka i czytelnia posiadają własne pomieszczenie na terenie Uczelni. Biblioteka jest otwarta przez 7 dni w tygodniu: pon. – pt. 8.00-17.00, sob. 7.30-17.00, niedz. 8.00-15.00. W czytelnii jest 60 miejsc, 20 stanowisk komputerowych, w tym 15 dla studentów z bezpłatnym dostępem do internetu. W bibliotece wprowadzono komputerową ewidencję katalogów i baz czytelników (system LIBRA). Katalog on-line jest dostępny ze strony uczelni (w zakładce biblioteka). Biblioteka OSW należy do Sieci Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotek Polskich, współpracuje z innymi bibliotekami w środowisku lokalnym (Biblioteka Główna UW-M, Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna, Miejska Biblioteka Publiczna) oraz z bibliotekami szkół wyższych (międzybiblioteczna wymiana

wydawnictw). Księgozbiór biblioteki wynosi niemal 45 tys. jednostek. W tym ponad 30,5 tys. wydawnictw zwartych, 669 zbiorów specjalnych (płyty CD i DVD, mapy), 196 zbiorów w depozycie, 1756 opracowanych wydawnictw ciągłych, 10370 prac dyplomowych na nośnikach elektronicznych, 94 tytuły wydawnictw ciągłych (czasopism). Biblioteka prowadzi działalność dydaktyczną m.in. poprzez: prowadzenie przysposobienia bibliotecznego indywidualnego, w zakresie korzystania ze zbiorów, dla studentów piszących prace dyplomowe (korzystanie z różnego rodzaju źródeł); prowadzenie zajęć zgodnie z planem studiów – przysposobienie biblioteczne; zajęcia dla grup proseminaryjnych – strategie wyszukiwania literatury przedmiotu; organizacja konkursów, spotkań autorskich, promocji książek, wieczorów poetyckich, otwartych wykładów naukowych kół naukowych. Biblioteka prowadziła również akcję – wieczór w bibliotece – 30.01 i 10.03.2012 r. biblioteka była czynna do godz. 22.00, w 2013 r. akcja została powtórzona. Studenci i nauczyciele akademicy mają dostęp do literatury zagranicznej poprzez akces do Wirtualnej Biblioteki Nauki (przystąpiono do programu na początku 2010 r.). Księgozbiór dotyczący kierunku pedagogika obejmuje 5079 tytułów w liczbie 13526 egzemplarzy. Zostały one podzielone na określone subdyscypliny i obszary związane z dziedziną: pedagogika ogólna (311 tytułów, 810 egz.), pedagogika specjalna (319 i 1009), pedagogika społeczna (343 i 1003), pedagogika resocjalizacyjna (415 i 1583), pedagogika opiekuńcza (77 i 248), pedagogika obronna (155 i 462), organizacja szkolnictwa (162 i 268), pedagogika szkolna (184 i 551), pedeutologia (119 i 266), teoria i historia wychowania (189 i 558), dydaktyka ogólna (56 i 171), dydaktyki szczegółowe (122 i 192), logopedia (40 i 127), turystyka i rekreacja (370 i 1030), ekonomia i marketing (193 i 317), informatyka (93 i 161), psychologia ogólna (410 i 1159), psychologia społeczna (185 i 458), socjologia (474 i 1105), cywilizacja i kultura (145 i 280), historia sztuki (31 i 39), filozofia (260 i 560), etyka (110 i 249), logika (20 i 43), religioznawstwo (110 i 172), metodologia badań (103 i 485), pedagogika wczesnoszkolna (83 i 220).

Baza dydaktyczna, którą dysponuje Uczelnia i Jednostka dają możliwość osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia.

Prawidłowo zostały dobrane miejsca praktyk w kontekście realizowanych w ramach kierunku pedagogika, studiów II stopnia i realizowanych w jego ramach specjalności.

Budynek dydaktyczny, w którym realizowane są zajęcia z zakresu pedagogiki nie jest w pełni dostosowany do możliwości realizacji procesu kształcenia przez studentów z niepełnosprawnością, szczególnie ruchową. Niemniej Jednostka w miarę swoich możliwości stara się dostosowywać rozkład zajęć w salach dydaktycznych tak, by studenci z niepełnosprawnością odbywali zajęcia na najniższej kondygnacji budynku. W przypadku studentów z wadą wzroku i słuchu podejmowane i wprowadzane są zasady ułatwiające możliwość dostosowania form zaliczeń i egzaminów do ich potrzeb i możliwości. Studenci niewidomi mogą uczęszczać na zajęcia z psami przewodnikami. W ramach ułatwiania komunikacji w budynku studentom z niepełnosprawnością ruchową zastosowano podjazdy i udroźniono ciągi komunikacyjne. Winda umożliwia studentom z niepełnosprawnością ruchową korzystanie z wyższych kondygnacji budynku (choć nie jest to winda przeznaczona wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością ruchową). Studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać z pomocy opiekunów osób z niepełnosprawnością (forma wolontariatu). W Uczelni działa sekcja koszykówki na wózkach, w której aktywny udział biorą studenci WP OSW. Uczelnia i Jednostka mają świadomość konieczności podejmowania dalszych działań na rzecz pełnego udostępnienia infrastruktury dla osób z niepełnosprawnością. Budynki, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne nie są w pełni przystosowane do potrzeb osób

niepełnosprawnych ruchowo. Budynek Wydziału posiada windy. Toalety nie są odpowiednio dopasowane. Na korytarzach znajdują się kilkustopniowe różnice poziomów bez podjazdów.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Uczelnia i Jednostka dysponuje bardzo dobrą bazą dydaktyczną i naukowo-dydaktyczną umożliwiającą realizację celów i efektów kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Dotyczy to zarówno możliwości realizacji zajęć dydaktycznych (odpowiednia liczba sal dydaktycznych, wyposażenie z sprzęt ułatwiający realizację zajęć, dostęp do internetu, pracownie komputerowe), jak i biblioteki i czytelnicy ze zbiorem publikacji z zakresu dyscypliny pedagogika, w odpowiedniej liczbie egzemplarzy (godziny otwarcia biblioteki i czytelnicy przez 7 dni w tygodniu). Budynek Uczelni nie jest w pełni dostosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, niemniej zajęcia są planowane z uwzględnieniem w pierwszej kolejności potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Do potrzeb studentów z niepełnosprawnością wzroku i słuchu dostosowywane są formy zaliczeń w ramach realizowanych przedmiotów/modułów kształcenia. Uczelnia ma świadomość konieczności podejmowania dalszych działań w tym zakresie, tak by infrastruktura dydaktyczna dawała możliwość możliwie najbardziej komfortowych warunków organizacyjnych kształcenia osobom z niepełnosprawnościami.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Działalność naukowo-badawcza na WP OSW finansowania jest głównie ze środków własnych Uczelni. Z pracowników zaliczanych do kadry minimum 1 osoba była wykonawcą w granicy konkursowych MNiSW (nr N N523 487234), realizowanym w UMK. Wyniki udziału w projekcie pracownika pojawiły się w publikacji afiliowanej przy OSW. Efekty naukowe projektu zostały włączone do treści realizowanego na WP OSW przedmiotu – *Współczesne koncepcje filozofii i etyki*. Wśród realizowanych i finansowanych przez OSW na WP projektów badawczych wymienić można:

Lp.	Temat projektu	Stopień/tytuł naukowy kierownika projektu
1.	Prawa dziecka wobec zagrożeń we współczesnym świecie	Dr hab.
2.	Edukacja dla zrównoważonego rozwoju	Dr hab.
3.	Ukryte przekazy w edukacji nauczycieli	Dr hab.
4.	Kształcenie na odległość jako rozwinięcie koncepcji wielostronnego i kognitywnego nauczania i uczenia się	Prof. dr hab.
5.	Ewaluacja w szkole	Dr hab.
6.	Neoliberalne uwikłania edukacji	Prof. dr hab.
7.	Teoretyczne podstawy edukacji agatologicznej. Perspektywa ontologiczno-epistemologiczna	Dr hab.
8.	Kształtowanie tożsamości kulturowej młodzieży – przykład	Dr

	dobrych praktyk	
9.	Siła rodziny jako potencjał rozwoju	Dr
10.	Dylematy rodzinne skazanych w kontekście polskiej polityki penitencjarnej w latach 1989-2004	Grant promotorski
11.	Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w resocjalizacji skazanych. Uwarunkowania i efektywność rozwiązywania problemów rodzinnych	Dr
12.	Interpersonalna atrakcyjność profesjonalisty	Dr
13.	Ukryty świat penitencjarny	Dr
14.	Budowanie obrazu tożsamości własnej osoby u młodzieży akademickiej	Dr
15.	Kształcenie w szkole wyższej a szanse absolwentów na regionalnym rynku pracy	Mgr
16.	Budowanie partnerstwa lokalnego a kształtowanie aktywności społecznej	Dr
17.	Problemy tożsamości i socjalizacji w subkulturze kibiców piłki nożnej	Dr
18.	Subkultury etyczne w szkole	Dr
19.	Przygotowanie zawodowe pedagogów a potrzeby rynku pracy	Dr

Wszystkie realizowane projekty są tematycznie związane z kierunkiem studiów pedagogika.

Projekty zespołowe realizowane i finansowane ze środków OSW:

Tytuł projektu	Stopień/tytuł naukowy kierownika i wykonawców projektu
Szanse edukacyjne studentów niestacjonarnych OSW i ich dzieci	Prof. dr hab., dr hab., 3 osoby ze stopniem naukowym doktora
Sytuacje zawodowo-finansowe rodziców dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwoju (Autyzm, Zespół Aspergera)	Dr, 2 osoby z tytułem zawodowym magistra

Projekt międzynarodowy (finansowanie – środki własne): *Kształcenie pedagogiczne – polskie i rosyjskie doświadczenia* realizowany w ramach współpracy z Federalną Instytucją Kształcenia Zawodowego, Rosyjskim Uniwersytetem Państwowym im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie.

Wśród innych przedsięwzięć naukowo-badawczych wskazać można cykliczną konferencję *Naukowe Forum Pedagogów* organizowaną od 2007 r.

Efektom realizowanych przedsięwzięć są publikacje nauczycieli akademickich, których łączna liczba w latach 2011/2012 to ponad 60 tekstów zawartych w monografiach zbiorowych wieloautorskich, czasopismach z dyscypliny, a również monografie autorskie. Jednostka umożliwia publikowanie prac naukowych pracowników w kwartalniku *Szkice humanistyczne*, którego wydano już 13 numerów.

Uznać należy, że zarówno projekty badawcze realizowane przez pracowników Jednostki, jak i ich publikacje są tematycznie związane z realizowanym kierunkiem studiów i w ten sposób mogą służyć podnoszeniu jakości kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia. Publikacje włączane są jako literatura obowiązkowa, ale częściej uzupełniająca poszczególnych przedmiotów/modułów kształcenia. Dla przykładu: ustalenia poczynione w efekcie realizacji projektu nr 4. mają stać się podstawą przygotowania nowej oferty edukacyjnej; tematyka i badania realizowane

w ramach projektu nr 5. posłużyły do budowania procedur wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na WP OSW; wyniki projektu nr 6. zostały włączone do treści kształcenia z zakresu *Pedagogiki porównawczej* oraz *Filozofii i Socjologii edukacji*; projektu nr 9. do treści przedmiotów: *Koncepcje i praktyka działania społecznego w pracy socjalnej*, *Wydobywanie zasobów i możliwości rodzin w sytuacjach problemowych*; projektu nr 10. i 11. – *Pedagogika resocjalizacyjna*. Uznać tym samym można, że efekty realizowanych projektów badawczych mają realne przełożenie na modyfikację procesu kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia.

W Uczelni działają, związane z kierunkiem studiów pedagogika: Studenckie Koło Naukowe Pedagogów oraz Studencki Krąg Korczakowski. Studenci skupieni wokół inicjatyw uczestniczą w konferencjach i seminariach naukowych, w warsztatach o tematyce pedagogicznej. Studenci włączeni są w działania organizacyjne związane z konferencją naukową Naukowe Forum Pedagogów. Rok rocznie na konferencji tej przygotowują sesję plakatową związaną z problemami i zjawiskami w obrębie pedagogiki, a podczas konferencji prezentują i omawiają wyniki swoich badań. Prezentowane zagadnienia często związane są z prowadzonymi przez studentów badaniami w ramach prac dyplomowych. Studenci skupieni wokół Kręgu Korczakowskiego uczestniczyli w zorganizowanej na OSW we współpracy z Kuratorium Oświaty i MZPITU konferencji *Prawa dziecka a zagrożone dzieciństwo we współczesnym świecie*, biorąc w niej czynny udział. Ponadto studenci kierunku pedagogika uczestniczą w cyklicznych sesjach naukowych *Świat Młodzieży* organizowanych przez WP OSW przy współudziale Naukowego Koła Pedagogów OSW. Do tej pory odbyły się 4 sesje pod hasłami: 2009 – ... o młodzieży, dla młodzieży i przez młodzież; 2010 – *Radość, Problemy i Bum!!!*; 2011 – *Wiedza ratuje życie*; 2012 – *Młdzież 2012*. Jednym z wymiernych efektów tej inicjatywy był udział uczestników wraz z opiekunką w międzynarodowej konferencji – *Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy z ludźmi. Rewolucje i ewolucje* – UMK Toruń, 2012 (udział w dyskusji i warsztatach). Publikacje studentów kierunku pedagogika WP OSW ukazują się m.in. nakładem kwartalnika akademickiego OSW – *Dialog*. Uznać należy, że studenci WP OSW mają szereg możliwości włączenia się w badania naukowe, naukowe inicjatywy realizowane przez Uczelnię/Jednostkę. W kontekście połączonego udziału studentów w inicjatywach naukowych i ich bezpośredniego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia wymienić można, jako bardzo dobry przykład - udział studentów w konferencji naukowej Forum Naukowe Pedagogów. Przygotowywane przez nich sesje plakatowe dotyczą często projektów badawczych realizowanych w ramach prac magisterskich. Dyskusje, które toczą się wokół poszczególnych plakatów (z udziałem naukowców z polski i zagranicy, uczestników Forum) przyczyniają się do doskonalenia projektów realizowanych przez studentów, tym samym uznać należy, że mają bezpośrednie przełożenie na podnoszenie jakości realizowanych prac, a tym samym samego procesu kształcenia.

W ramach współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami wskazać należy na międzynarodową współpracę z PF IKZ Rosyjskiego Uniwersytet Państwowego im. I. Kanta w Kaliningradzie. Pierwsze porozumienie o współpracy podpisano w 2008 r., umowę przedłużono w 2010 r. W ramach tej współpracy (porozumienie z 2010 r.) zgodnie z pkt. 3 Umowy o współpracy uczelnie mają wspólnie realizować programy akademickie i badania naukowe, projekty dotyczące kształcenia, organizować staże naukowe, wymianę studentów, magistrantów i doktorantów, pracowników

naukowych w celu wygłaszania wykładów i prowadzenia konsultacji, przygotowywać wspólne publikacje naukowe i metodyczne, prowadzić wymianę publikacji, literatury naukowej i naukowo-metodycznej, periodyków oraz informować się wzajemnie o zamierzonych przedsięwzięciach, przeprowadzać wspólnie konferencje, seminaria naukowe i inne przedsięwzięcia naukowe, realizować wymianę doświadczeń dotyczących wdrażania w procesie nauczania nowych technologii. W ramach współpracy 2 nauczyciele akademicy WP OSW uczestniczyli w X Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej *Uczyć się i uczyć się po nowemu*, 6-8 kwietnia 2010, zorganizowanej w Uniwersytecie im. I. Kanta w Kaliningradzie. W dn. 10-12 czerwca 2010 w Forum Naukowym Pedagogów (OSW) uczestniczyli przedstawiciele Uniwersytetu w Kaliningradzie. 13 stycznia 2011 r. podpisano z Uczelnią z Kaliningradu umowę o realizacji wspólnych badań na temat: *Kształcenie pedagogiczne - polskie i rosyjskie doświadczenia*. Badania podzielono na 3 etapy ze wskazaniem terminu ukończenia każdego z nich. W 2011 r. (6-8 kwietnia) 3 pracownicy WP OSW wzięli udział w kolejnej konferencji zorganizowanej przez Uniwersytet w Kaliningradzie (wystąpienia w języku rosyjskim i publikacje w języku rosyjskim i polskim). 13 czerwca 2011 r. WP OSW na kolejnym FNP gościł przedstawiciele Uczelni z Kaliningradu. W roku 2012 (3-5 kwietnia) ponownie 3 nauczyciele akademicy WP OSW wzięli czynny udział w konferencji zorganizowanej przez PF IKZ RUP im. I. Kanta w Kaliningradzie, a 11 czerwca 2012 pracownicy Uczelni z Kaliningradu w kolejnym organizowanym przez WP OSW FNP. Uznać zatem należy, że współpraca naukowa jest systematyczna i skutkuje publikacjami naukowymi związanymi z kierunkiem studiów. W wymianie międzynarodowej uczestniczą również studenci obu uczelni. Wymiany studenckie są rok roczne. Ponadto 26 czerwca 2012 r. OSW podpisała umowę o współpracy z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kaliningradzie. Umowa przewiduje współpracę w zakresie kształcenia i doskonalenia kompetencji kadry dydaktycznej. Zgodnie z zapisami umowy współpraca ma na celu: wymianę doświadczeń dotyczących kształcenia i metodyki pracy nauczycieli, przygotowywania wspólnych projektów edukacyjnych, organizowania praktyk dla kadry dydaktycznej szkół i innych instytucji oświatowych, przygotowywania wspólnych publikacji metodycznych, wymiany doświadczeń i organizacji przedsięwzięć sportowo-kulturalnych. W dniach 10-14 września 2012 r. odbyły się w Polsce praktyki z zakresu zarządzania placówką edukacyjną, w których uczestniczyła grupa dyrektorów placówek oświatowych z Kaliningradu. W dn. 14-18 stycznia odbyły się praktyki z zakresu zarządzania placówką edukacyjną i z zakresu resocjalizacji, w których również w Polsce uczestniczyli dyrektorzy placówek oświatowych z Kaliningradu. Uznać można, że współpraca ma zatem bezpośredni związek z dydaktycznymi aspektami kształcenia, a zdobyte w ten sposób doświadczenia mogą mieć przełożenie na doskonalenie procesu kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia realizowanych na WP OSW.

Studenci współpracują z instytucjami edukacyjnymi, kulturalno-oświatowymi, resocjalizacyjnymi, uczestniczą w organizacji imprez naukowych oraz różnego rodzaju warsztatach poszerzających ich umiejętności.

W ramach działalności Koła Naukowego Pedagogów studenci są włączani do prac organizacyjnych przy Naukowych Forum Pedagogów, również do udziału w nim. Przygotowują sesje plakatowe związane z problemami i zjawiskami w obrębie edukacji, a następnie je prezentują i omawiają podczas forum.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Pracownicy naukowo-dydaktyczni WP OSW prowadzą badania naukowe w zakresie obszarów kształcenia, do których przyporządkowany jest kierunek pedagogika, studia II stopnia. Badania naukowe realizowane na WP OSW finansowane przede wszystkim ze środków własnych Uczelni. W roku 2011/2012 realizowano kilkanaście projektów badawczych indywidualnych, promotorskich i zespołowych, tematycznie związanych z kierunkiem kształcenia na łączną kwotę ponad 1 mln PLN. Środki te przeznaczone zostały na: finansowanie indywidualnych projektów badawczych, badania zespołowe, granty promotorskie, grant habilitacyjny, publikacje pracowników WP, konferencje naukowe organizowane przez WP OSW, realizacje projektu międzynarodowego. W efekcie realizowanych badań drukiem ukazały się publikacje pracowników naukowo-dydaktycznych WP OSW. Wyniki realizacji projektów badawczych mają bezpośrednie przełożenie na realizację programu kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia m.in. poprzez wzbogacanie treści kształcenia, włączanie powstałych w ich efekcie publikacji do zakresu literatury uzupełniającej w ramach poszczególnych przedmiotów/modułów kształcenia. Uczelnia i WP współpracują w ramach projektów międzynarodowych z PF IKZ Rosyjskiego Uniwersytetu Państwowego w Kaliningradzie (podpisane porozumienie o realizacji projektu: *Kształcenie pedagogiczne – polskie i rosyjskie doświadczenia*). W działalność naukowo-badawczą włączani są studenci kierunku pedagogika. Uczestniczą oni w konferencjach naukowych i sympozjach, mają możliwość publikowania m.in. w kwartalniku uczelnianym *Dialog*. Poprzez udział w Forum Naukowym Pedagogów (cykliczna konferencja naukowa organizowana przez WP OSW) studenci kierunku pedagogika mają możliwość poprzez sesje plakatowe prezentowania wyników swoich badań realizowanych m.in. w ramach prac dyplomowych i dyskusowania problemów, jak i podstaw metodologii badań własnych z krajowymi naukowcami reprezentującymi dyscyplinę (ma to bezpośrednie przełożenie na jakość prac badawczych realizowanych w ramach prac dyplomowych na kierunku pedagogika WP OSW). Uznać należy, że Jednostka i zatrudnieni w niej pracownicy naukowo-dydaktyczni, prowadzą badania naukowe związane z obszarami kształcenia, do których przypisany jest kierunek pedagogika. W badania naukowe włączeni są również studenci kierunku.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Zasady rekrutacji na rok akademicki 2012/2013 zostały określone w Uchwale Senatu nr 7/10/11 z dnia 16.XII.2010 roku. Wynika z nich, że na studia drugiego stopnia mogą się rekrutować wszyscy absolwenci studiów pierwszego stopnia posiadający tytuł licencjata. W procedurze rekrutacyjnej uwzględniana jest ocena ukończenia studiów, tj. konkurs dyplomów. Kandydaci zobowiązani są do złożenia odpowiednich dokumentów oraz do zarejestrowania się przez Internetową Rejestrację Kandydatów. Termin

składania dokumentów podaje Komisja Rekrutacyjna. Zasady te nie selekcionują kandydatów, ale też nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów, są przejrzyste i dostępne na stronie internetowej Uczelni oraz papierowych informatorach.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

Studenci mają możliwość zapoznania się z oceną swoich prac zaliczeniowych lecz także z uzasadnieniem, co pomaga im naprawienie swoich błędów lub nadrobienie braków w wiedzy i umiejętnościach. Wykładowcy na większości zajęć starają się, aby na ocenę końcową składało się kilka elementów, by w ten sposób nakłonić studentów do systematycznej pracy i umożliwić im zapracowanie na ostateczną ocenę przez cały semestr.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Uczelnia włączyła się do współpracy w ramach międzynarodowego programu Erasmus. Od roku akademickiego 2012/2013 OSW posiada Uniwersytecką Kartę Erasmus, co stwarza warunki do wymiany międzynarodowej studentów i uprawnia do samodzielnych działań w ramach Erasmus. Nad procesem rekrutowania studentów na wymianę zajmuje się pełnomocnik Rektora do spraw współpracy z zagranicą. W ramach zaproponowanej współpracy dwóch studentów zostało zakwalifikowanych do Kłajpedy (Litwa) na praktyki studenckie. Studenci mają ponadto możliwość uczestniczyć poprzez udział w konferencjach i badaniach naukowych prowadzonych wspólnie przez Wydział Pedagogiczny OSW i Instytut Współczesnych Technologii Bałtyckiego Federalnego Uniwersytetu w Kaliningradzie (Rosja). Od roku akademickiego 2012/2013 OSW posiada Uniwersytecką Kartę Erasmusa. Został powołany pełnomocnik Rektora ds. współpracy z zagranicą, który zajmuje się sprawami organizacyjnymi, rekrutacją, popularyzacją programu Erasmus, a także opieką nad studentami wyjeżdżającymi i przyjeżdżającymi. W ramach tej współpracy dwóch studentów wyjedzie do Kłajpedy (Litwa) na praktyki studenckie.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Studenci mają zapewniony odpowiedni dostęp do wszystkich informacji o toku swoich studiów. Znajdują się one na stronie internetowej Uczelni.

Na początku semestru nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia przedstawia studentom wszystkie niezbędne informacje dotyczące m.in.: potrzebnej literatury, zasad zaliczenia przedmiotu oraz godziny konsultacji. Są one przestrzegane przez

prowadzących zajęcia oraz odpowiednio dopasowane do potrzeb studentów. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym wskazali na bardzo dobry kontakt nauczycieli akademickich ze studentami oraz rzetelne przekazywanie przez prowadzących nauczanych przez nich treści.

Studenci mają możliwość wyboru promotora oraz zaproponowania własnych tematów prac dyplomowych.

Według studentów biblioteka posiada wszystkie pozycje wymagane przez poszczególnych prowadzących, godziny otwarcia biblioteki w czasie semestru dostosowane są do potrzeb studentów..

W opinii studentów dostępność dziekanatu jest odpowiednia, bardzo pozytywnie oceniają elastyczność w tym zakresie. Jakość pracy osób pracujących w dziekanacie również została oceniona przez studentów bardzo dobrze.

W ramach ocenianego kierunku działa jedno koło naukowe – KN Pedagogów. Studenci – członkowie koła – brali udział w konferencjach, seminariach, warsztatach zgodnych.

Od roku 2012 na Wydziale działa również Korczakowski Krąg Studencki którego, celem jest popularyzowanie (naukowe i praktyczne) tez wychowawczych swojego patrona poprzez udział w konferencjach Korczakowskich, organizację imprez uświetniających obchody Roku Korczakowskiego, wymiana doświadczeń praktycznych z innymi Kołami Korczakowskimi funkcjonującymi przy różnych placówkach edukacyjnych, wychowawczo-opiekuńczych w regionie.

W sylabusach są zawarte wszystkie potrzebne studentom informacje m.in.: efekty kształcenia, formy i warunki zaliczenia przedmiotu, treści kształcenia oraz niezbędna literatura. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym deklarują, że tak sformułowane sylabusy są im w pełni przydatne w procesie uczenia się. Studenci uważają również, iż zalecane materiały dydaktyczne w pełni pomagają w realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem wizytującym, ocenili, że najbardziej motywuje ich do nauki odpowiedź ustna na zajęciach oraz kartkówki. Obowiązkowa obecność na każdych zajęciach, zdaniem studentów, jest dodatkową motywacją.

Narzędziem motywującym w skali Uczelni jest stypendium rektora dla najlepszych studentów. Stypendium to w opiniach studentów również skutecznie motywuje ich do dalszej nauki, rozwoju i osiągnięcia lepszych efektów kształcenia.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób przejrzysty i sprawny na podstawie Regulaminu przyznawania pomocy materialnej studentom Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa.

Komisje Stypendialne powoływane są w sposób przyjazny dla studentów na podstawie przejrzystych i powszechnie znanych procedur. Kryteria przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Do dyspozycji studentów jest punkt gastronomiczny oraz Dom Studenta, znajdujący się w pobliżu Uczelni.

Biuro Karier zajmuje się rozwojem zawodowym studentów. Studenci mogą dowiedzieć się jak napisać CV, list motywacyjny, gdzie szukać pracy, stażu, praktyki, jak przejść rozmowę kwalifikacyjną. Biuro Karier organizuje również Nowoczesną Giełdę Pracy. Jej celem jest umożliwienie studentom kontaktu z przyszłymi pracodawcami.

Samorząd Studencki nie tylko reprezentuje studentów w organach kolegialnych Uczelni, prowadzi również działalność kulturalną na jej terenie. Samorząd Studencki jest organizatorem m.in. otrzęsin dla studentów pierwszego roku, juwenaliów.

Na Uczelni działa również Koło Naukowe Pedagogów oraz Akademicki Związek Sportowy, który upowszechnia sport, rekreację. Studenci mogą brać udział w zajęciach sekcji sportowych.

Studenci wyrazili zadowolenie z wyboru kierunku studiów, na którym studiują. Wśród mocnych stron wizytowanego kierunku studenci wymienili, podczas spotkania z zespołem oceniającym, małą liczebność grup, która sprzyja efektywnej nauce.

Do pozytywnych kwestii studenci zaliczyli atmosferę panującą na wydziale, dostępność i przychylność wykładowców. Studenci wizytowanego kierunku wiedzą jakie kroki podjąć w sytuacjach konfliktowych i kto na Wydziale może im pomóc w takich sytuacjach.

Wszystkie informacje są studentom przekazywane na bieżąco poprzez tablice ogłoszeń platformę internetową. Godziny pracy dziekanatu są dostosowane do potrzeb studentów. Studenci podczas spotkania nie formułowali żadnych zastrzeżeń i negatywnych opinii dotyczących procesu kształcenia na ocenianym kierunku.

Program studiów również jest pozytywnie oceniany przez studentów. Przedmioty są związane z planami zawodowymi studentów, pogłębiają ich wiedzę i umiejętności. Także organizacja zajęć jest pozytywnie oceniana przez studentów.

Zaplecze dydaktyczne – jest zdaniem studentów – dobrze przystosowane do odbywających się w nich zajęć, wyposażone w odpowiedni sprzęt.

Studenci pozytywnie oceniają zaplecze socjalne na terenie kampusu Uczelni, w szczególności dostęp do stołówki z możliwością skorzystania z ciepłego posiłku. Również pozytywnie został oceniony stan techniczny Domu Studenckiego.

Zarówno kwoty otrzymywanych stypendiów jaki i opłaty za zamieszkanie w domach studenckich są w opinii studentów, odpowiednie.

System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów.

Nauczyciele akademicki również poza zajęciami są dostępni dla studentów, zawsze udzielają im pomocy. Przesyłają często drogą mailową niezbędne materiały i literaturę uzupełniającą. Opiekę naukową i dydaktyczną należy ocenić pozytywnie.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Zasady rekrutacji nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów, są jasne i zrozumiałe dla studentów. Nie pozwalają jednak na dokonanie selekcji kandydatów, gdyż przyjmowani są wszyscy chętni.

2) System oceniania jest zdaniem studentów jasny i nie pozostawia wątpliwości co do zasadności otrzymanej oceny. Studenci otrzymują informację zwrotną na temat swoich prac.

3) Uczelnia umożliwia wyjazdy studentom na stypendia zagraniczne (Litwa, Rosja). Uczelnia w roku akademickim 2012/2013 otrzymała Kartę Erasmusa. Dwóch studentów wyjedzie do Kłajpedy (Litwa) na praktyki studenckie.

4) Opieka naukowa i dydaktyczna spełnia oczekiwania studentów. Sale wykładowe oraz laboratoria są odpowiednio wyposażone. Program studiów jest pozytywnie oceniany przez studentów. Pomoc materialna jest przyznawana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został wprowadzony w Uczelni uchwałą Senatu Nr 1/07/08 z dnia 13 grudnia 2007 r. zmienionej następnie uchwałą Nr 5/11/12 z dnia 15 grudnia 2011 r. Główne zadania Systemu określono następująco: wytypowanie nauczycieli akademickich, których zajęcia będą hospitowane oraz którzy powinni zostać poddani ocenie, bieżące analizowanie ankiet oraz arkuszy z przebiegu hospitacji, formułowanie wniosków w tym zakresie i przekazywanie ich przewodniczącemu Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, analiza badań ankietowych absolwentów i pracodawców dotyczących jakości kształcenia prowadzonego w ramach Wydziału, przygotowanie oceny własnej Wydziału (pierwsza ocena nastąpi po zakończeniu roku akademickiego 2012/2013), opracowanie i przedstawienie Uczelnianemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia propozycji działań doskonalących jakość kształcenia, dokonywanie oceny programu studiów, ocena stopnia osiągnięcia przez studentów kierunku zakładanych efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji, ocena infrastruktury dydaktycznej Wydziału, ocena kadry nauczającej oraz spełniania wymagań dotyczących minimum kadrowego, monitorowanie karier zawodowych absolwentów Wydziału i wykorzystanie uzyskanych wyników do doskonalenia procesu kształcenia. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Wydziału Pedagogicznego został wprowadzony uchwałą Senatu Nr 32/11/12 z dnia 21 czerwca 2012 r., zmienionej następnie uchwałą Senatu Nr 16/12/13 z dnia 13 grudnia 2012 r.

W ramach tego Systemu funkcjonują:

- Uczelniane i Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (powołane uchwałą Senatu Nr 3/11/12 z dnia 19 października 2011 r.);
- Uczelniane i Wydziałowe Zespoły ds. Europejskich i Krajowych Ram Kwalifikacji (powołane uchwałą Senatu Nr 12/09/10 z dnia 24 czerwca 2010 r.).

Oceny i weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się poprzez analizę wyników egzaminacyjnych, zaliczeniowych, analizę egzaminów dyplomowych pod kątem przygotowywania się do nich zgodnie z zaleceniami i procedurami określonymi w Regulaminie Studiów, a także badanie jakości prac dyplomowych i ich adekwatności do programu kształcenia:

- zarządzenie Nr 1 z dnia 8 października 2012 r. Dziekana Wydziału Pedagogicznego w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, dotyczące kontroli prac dyplomowych oraz jakości prac dyplomowych po zakończonym okresie dyplomowania (w roku akademickim 2012/2013 kontroli tematów prac dyplomowych pod kątem zgodności z kierunkiem pedagogika dokonuje Dziekan Wydziału Pedagogicznego; kontroli jakości prac

dypłomowych dokonuje powołany w tym celu Zespół (notatka Dziekana z dnia 10 grudnia 2012 r. dotycząca procedury kontroli tematów prac dyplomowych w roku akademickim 2012/2013 pod kątem zgodności z kierunkiem studiów oraz protokół z dnia 25 października 2012 r.; Zespół dokonał kontroli prac dyplomowych po zakończonym procesie dyplomowania w roku akademickim 2011/2012),

- zarządzenie Nr 2 z dnia 9 października 2012 r. Dziekana Wydziału Pedagogicznego w sprawie zapobiegania zjawiskom patologicznym w procesie kształcenia (określa procedury stosowane przy weryfikacji prac dyplomowych na kierunku pedagogika oraz procedury stosowane przy weryfikacji ocen uzyskiwanych z egzaminów i zaliczeń).

W trosce o jakość kształcenia Dziekan wydaje Komunikaty skierowane do nauczycieli akademickich, np. Komunikat Nr 1 z dnia 27 września 2012 r. – zwraca m.in. uwagę na konieczność poinformowania studentów na pierwszych zajęciach o formie i warunkach zaliczania przedmiotu, terminach zajęć, o konieczności przekazania tematów prac dyplomowych oraz Komunikat Nr 2, który obliguje wszystkich pracowników do zapoznania się z wewnętrznym systemem zapewnienia jakości kształcenia.

Dziekan dokonuje także kontroli protokołów egzaminacyjnych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przeprowadzane są rozmowy z nauczycielami akademickimi odpowiedzialnymi za realizację przedmiotów (protokół z dnia 23 października 2012 r. w sprawie kontroli protokołów egzaminacyjnych po zakończonym roku akademickim 2011/2012).

Ocena procesu kształcenia obejmuje ponadto:

- okresowe przeglądy i analizy programów nauczania oraz ich efektów (np. zgodność treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnianie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, opinii przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji w tym samorządowych, administracyjnych, pomocowych). Raz w roku przeprowadzana jest analiza programów kształcenia przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia pod kątem standardów kształcenia oraz efektów kształcenia, aspiracji studentów oraz oczekiwań pracodawców i innych instytucji. Zarządzeniem Dziekana nr 3 z dnia 15 października 2012 r. zostali powołani interesariusze zewnętrzni, których obowiązkiem jest analiza zakładanych efektów kształcenia oraz udział w spotkaniach podsumowujących realizację efektów kształcenia po zakończeniu każdego cyklu studiów.

- ankietowe badania jakości kształcenia o charakterze ogólnouczelnianym i wydziałowym, prowadzone wśród studentów. Za przeprowadzanie ankietyzacji odpowiada Dziekan. Ankiety przeprowadza pracownik Dziekanatu. Po zakończeniu każdego roku akademickiego przeprowadzana jest ocena wszystkich zajęć przez studentów. Z wynikami ewaluacji wszystkich pracowników zapoznaje się Dziekan oraz każdy z pracowników . W przypadku niskiej oceny przeprowadzonych zajęć Dziekan wraz z pracownikiem analizują uwarunkowania tego stanu rzeczy i podejmują stosowne działania, ukierunkowane na poprawę sytuacji. Ankieta ma na celu zebranie opinii studentów o realizacji procesu dydaktycznego. Jest anonimowa i stanowi jeden z elementów zapewnienia oraz oceny jakości kształcenia w Uczelni. Po przeprowadzeniu badania ankietowego kierownik Dziekanatu sporządza sprawozdanie, jest przedstawiane Dziekanowi, a następnie na posiedzeniu Senatu. Wyniki ankietyzacji są upublicznione na stronie internetowej Uczelni.

- hospitacje zajęć dydaktycznych, uwzględniające między innymi ich związek z założonymi celami i efektami kształcenia oraz stosowność wykorzystywanych metod i środków dydaktycznych. Hospitację przeprowadza nauczyciel odpowiedzialny za przedmiot lub Dziekan Wydziału. Celem prowadzonych na Wydziale Pedagogicznym hospitacji jest: dokonanie pełnej i obiektywnej oceny jakości pracy wydziału we wszystkich obszarach

działania, z uwzględnieniem jego specyfiki. Celem szczegółowym jest diagnozowanie i ocenianie działalności dydaktycznej oraz gromadzenie informacji o pracy nadzorowanych nauczycieli akademickich niezbędnych do dokonywania oceny ich pracy. Hospitacje pracowników niesamodzielnych przeprowadzane są przez Dziekana lub wyznaczonego przez niego samodzielnego pracownika wydziału. Pracownik powinien być powiadomiony o hospitaacji co najmniej 7 dni wcześniej. Hospitujący nie może wprowadzić zmian dotyczących tematu zajęć i przyjętego przez prowadzącego toku postępowania. Omówienie hospitaacji powinno odbyć się w dniu jej przeprowadzenia, a w uzasadnionych przypadkach najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po jej przeprowadzeniu. Dokumentację hospitaacji stanowi protokół, przekazywany Dziekanowi. Uwagi zapisane w protokołach hospitaacji zajęć dydaktycznych są wykorzystywane w okresowych ocenach pracowników i w procesie awansowania nauczycieli akademickich. Wyniki hospitaacji zajęć dydaktycznych są dostępne do wiadomości Prorektora ds. jakości kształcenia, oraz ocenianych pracowników.

Ankietyzacja oraz hospitacje należy wykonać do końca maja 2013 r.

- ocena pracowników Wydziału dokonywana przez Dziekana. Doskonalenie jakości kształcenia obejmuje okresowe raz w roku oceny kadry naukowo-dydaktycznej na podstawie dorobku naukowego, wyników realizowanych zajęć, liczby wypromowanych absolwentów, ocen studentów i prac organizacyjnych. Oceny dokonuje komisja oceniająca powoływana przez Dziekana Wydziału w oparciu o zasady oceny merytorycznej pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych na Wydziale Pedagogicznym w roku akademickim 2012/2013. Rektor Uczelni dla wyróżniających się pracowników naukowych, za wybitne prace i osiągnięcia przyznaje nagrody. Pracownicy naukowo-dydaktyczni mają także możliwość uczestniczenia w konferencjach naukowych organizowanych w Uczelni, jak i na zewnątrz. Na wszystkich kierunkach studiów zajęcia prowadzone są zgodnie z zainteresowaniami naukowymi pracowników. W ramach doskonalenia jakości kształcenia organizowane są seminaria dla pracowników dydaktycznych. Również wpływ na oceny pracowników mają opisane wyżej ankiety studenckie. Ocena ma celu ustalenie list rankingowych osób o najwyższej punktacji i odnosi się do realizacji zadań wyznaczonych przez Wydziałowy Zespół ds. Nauki w powiązaniu z zadaniami Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

- okresowa ocena nauczycieli akademickich. Zasady i kryteria okresowej oceny określa uchwała Senatu Nr 8/11/12 z dnia 15 grudnia 2011 r. Podstawowymi kryteriami są: aktywność w pracy dydaktycznej, zaangażowanie w zakresie wychowania studentów, działalność naukowa, udział w pracach organizacyjnych Uczelni oraz realizacja zadań wynikających z zajmowanego stanowiska. Ocena dokonywana jest nie rzadziej niż raz na dwa lata. Oceny nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora zatrudnionego na podstawie mianowania dokonuje się nie rzadziej niż raz na cztery lata. Na początku każdego roku akademickiego Kierownik Dziekanatu wraz z Dziekanem przygotowują ramowy plan przeprowadzania oceny, do 30 listopada przekazują go założycielowi uczelni. Okresową ocenę przeprowadza się na podstawie formularza. Podmiot oceniający zapoznaje ocenianego z otrzymaną oceną. W przypadku wystawienia oceny negatywnej, zawiadamia się o tym fakcie zainteresowanego na piśmie z podaniem uzasadnienia. Nauczycielowi przysługuje odwołanie od oceny do założyciela uczelni, które może wnieść w terminie 14 dni od uzyskania oceny. Założyciel może utrzymać w mocy ocenę lub ją uchylić. W przypadku uchylenia dokonuje się ponownej oceny. Decyzja założyciela jest ostateczna.

Wytyczne w sprawie ankietyzacji i hospitaacji i oceny nauczycieli akademickich zostały ustalone przez Uczelniany Zespół ds. jakości Kształcenia oraz Uczelniany Zespół ds. Europejskich i Krajowych Ram Kwalifikacji na posiedzeniu z dnia 30.10.2012 r.

- system monitorowania karier zawodowych na rynku pracy. System monitorowania karier absolwentów prowadzony jest w Uczelni od 2008 r. Raz w roku Biuro Karier

proceedzi „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów” danego rocznika. W badaniach stosuje się metodę sondażu diagnostycznego przy wykorzystaniu opracowanej w tym celu ankiety. Ankiety wysyła się pod wskazane wcześniej przez absolwentów adresy e-mailowe. Po otrzymaniu wszystkich ankiet Biuro Karier przystępuje do ich analizy i opracowania corocznego raportu z Badań Losów Zawodowych Absolwentów. Następnie przedstawia go władzom Uczelni i Senatowi, a po akceptacji zostaje zamieszczony na stronie internetowej czelni w zakładce Biuro Karier. Należy podkreślić, iż zwrotność ankiet jest ciągle na niezmiennym poziomie 10%. Pomimo rzetelnej informacji kierowanej do absolwentów Biuro Karier nie zanotowało zwiększenia ilości nadsyłanych ankiet. Ankiety opracowuje Biuro Karier ze współpracy z zespołem kierowniczym uczelni. Władze Uczelni i senat tworzą zespół kierowniczy i raz w roku opiniują ankietę, dopiero wtedy Biuro Karier posługuje się ankietą do badania losów absolwentów. Dane zgromadzone w raporcie z Badania Losów Zawodowych Absolwentów zostają wykorzystane dla podnoszenia jakości kształcenia w określonych obszarach, a zarazem umożliwiają opracowanie nowych programów i form kształcenia, jak również dostosowania ich do aktualnych potrzeb rynku pracy. Dostosowanie programów kształcenia do potrzeb i wymogów rynku pracy stało się jednym z priorytetowych zadań Uczelni. Kolejnym badaniem, które ma wspomóc monitorowanie karier absolwentów jest wprowadzone od 2011 r. Uczelniane Badanie Pracodawców. Ma ono na celu gromadzenie przez Uczelnię informacji od pracodawców w sprawie poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwentów Uczelni do potrzeb pracodawców oraz uczelnianego systemu kształcenia. W tym celu została przygotowana ankieta badawcza, która w formie on-line jest przekazywana firmom zatrudniającym absolwentów Uczelni. Ankiety pracodawca może pobrać i wypełnić osobiście ze strony internetowej OSW. Uczelniane Badanie Pracodawców zatrudniających absolwentów Uczelni jest prowadzone raz w roku. Po każdym takim badaniu opracowany jest raport z badania, który jest udostępniony na stronie internetowej Biura Uczelni.

Zgodnie z treścią uchwały Senatu OSW z dn. 15.12.2011 Nr 5/11/12 podjęto decyzję w sprawie nowelizacji uchwały o wdrażaniu procesu bolońskiego. W rozdziale IV odniesiono się do wewnętrznego systemu zapewniania i oceny jakości kształcenia. Zgodnie z treścią zapisów jakość kształcenia na OSW ma być w sposób ciągły doskonała, monitorowana i oceniana przez zespół kierowniczy OSW. Kompleksowej oceny rok rocznie dokonuje Senat Uczelni podczas ostatniego posiedzenia w roku akademickim. WSZiOJK w OSW odnosi się do dwóch głównych obszarów: zapewniania i oceny warunków kształcenia oraz oceny sposobów kształcenia. W pierwszym przypadku system obejmuje wszystkie istotne aspekty procesu kształcenia w tym: bazę naukowo-dydaktyczną, liczbę i kwalifikacje nauczycieli akademickich, merytoryczne i pedagogiczne przygotowanie kadry, liczbę studentów przypadających na jednego nauczyciela akademickiego, liczebność grup studenckich, poziom informatyzacji procesu dydaktycznego, zasoby biblioteczne, możliwość dostępu do internetu, system stypendialny i inne formy pomocy studentom, udogodnienia dla studentów z niepełnosprawnością, możliwość kontaktu studentów z pracownikami naukowo-dydaktycznymi i administracyjnymi. W kontekście – oceny sposobów kształcenia WSZiOJK obejmuje: procedurę opracowania i doskonalenia programu kształcenia, procedurę przedkładania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych, procedurę hospitacji zajęć dydaktycznych, ewaluacji studenckiej zajęć dydaktycznych, opinie absolwentów o jakości kształcenia w OSW, procedury postępowań konkursowych dotyczące studenckich nagród naukowych i konkursu na najlepszą pracę dyplomową,

procedurę okresowej oceny nauczycieli akademickich, procedury koordynacji i przebiegu realizacji praktyk studenckich. Elementy systemu zapewniania jakości kształcenia na WP OSW realizowane są od kilku lat. Ostatni dokument - Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Pedagogicznym OSW został zatwierdzony i wprowadzony w życie z dniem 21.06.2012 r. (uchwałą Senatu Nr 32/11/12). Zgodnie z treścią uchwały WSZJK na WP OSW jest elementem SZJK realizowanego w Uczelni. Powołano Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Zespół spotyka się przynajmniej 2 razy w roku i dokonuje koniecznych modyfikacji związanych z procesem doskonalenia jakości kształcenia na WP. Potwierdzeniem odbycia się posiedzeń są protokoły składane na ręce Rektora Uczelni do końca każdego roku akademickiego. W WSZJK szczegółowo i wyczerpująco opisane zostały założenia i obszary oceny jakości kształcenia. Uznać należy, że obejmują one wszystkie istotne elementy procesu kształcenia. Funkcjonowanie systemu i modyfikacje procedur znajdują formalne potwierdzenie m.in. w uchwale Senatu OSW z 13.12.2012 r. Nr 16/12/13 o zatwierdzeniu zmodyfikowanego i udoskonalonego WSZJK Wydziału Pedagogicznego.

Weryfikacja efektów kształcenia jest jednym z kluczowych elementów WSZJK realizowanego na WP OSW. Jest również elementem oceny procesu kształcenia obejmującego wszystkie poziomy i tryby studiów. Na WP OSW przyjęto wzorcowe efekty kształcenia dla kierunku pedagogika. Wzorcowe kierunkowe efekty kształcenia dla studiów II stopnia zostały poddane szczegółowej charakterystyce przez wykładowców realizujących przedmioty wchodzące w skład modułów: podstawowego, kierunkowego i ogólnego. Określanie efektów kształcenia na każdej specjalności zostało podporządkowane sylwetce absolwenta. Tabele efektów zostały skonsultowane przez WZds.JK. Przygotowano wzór sylabusu, na podstawie którego prowadzący przygotowali sylabusy przedmiotowe. Sylabusy zostały (i będą w kolejnych latach) poddawane analizie i ocenie przez WZds.JK. Procedura oceny sylabusu obejmuje: analizę treści – pod względem formy, poprawności sformułowania celów i efektów kształcenia, korelacji celów i założonych efektów kształcenia z zaplanowanymi treściami; akceptację lub zwrot sylabusu z prośbą o naniesienie poprawek przez pracownika. Po akceptacji przez prorektora ds. kształcenia ostatecznej wersji sylabusu zostaje on przyjęty do realizacji. W kontekście weryfikacji zakładanych efektów kształcenia na WP OSW dokonuje się okresowego przeglądu i analizy programów nauczania oraz ich efektów. Dotyczy to m.in. zgodności treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględniania specyfiki poziomów kształcenia, form studiów. W procesie analizy efektów i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia brane są pod uwagę opinie przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji w tym samorządowych. Raz w roku przeprowadzana jest analiza programów kształcenia przez WZds.JK pod kątem standardów kształcenia oraz efektów kształcenia, a także aspiracji studentów oraz oczekiwań pracodawców. Uznać należy, że zastosowana procedura umożliwi doskonalenie i monitorowanie programu kształcenia w kontekście realizacji efektów kształcenia.

Modyfikacje dotyczące efektywności systemu zapewniania jakości kształcenia, ocena przydatności tego systemu do badania zgodności programu kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia, jak i metod jego realizacji zgodnie z założonymi (wzorcowymi) efektami kształcenia a także oczekiwaniami rynku pracy, zgodnie z analizą dostępnej dokumentacji odnosiły się m.in. do: procesu dyplomowania i przygotowywania prac dyplomowych. Wprowadzony został system monitorowania jakości prac dyplomowych poprzez poddanie dodatkowej ocenie losowo wybranych

prac dyplomowych przez Zespół ds. Jakości Kształcenia lub inny powołany przez Dziekana zespół składający się z samodzielnych pracowników naukowych (wprowadzone od października 2012 r.). Modyfikacje dotyczyły również procesu badania losów/karier absolwentów. Zaprojektowano działania mające wspomóc skuteczność monitorowania karier absolwentów m.in. poprzez wprowadzenie uczelnianego badania pracodawców odnoszącego się do zbierania opinii na temat poziomu wiedzy, kompetencji i umiejętności absolwentów OSW w kontekście potrzeb pracodawców i współczesnego rynku pracy. Przygotowano zestaw ankiet, które pracodawca uczestniczący w badaniach może pobrać ze strony uczelni (zakładka BK OSW) bądź otrzymać je drogą elektroniczną. Określono częstotliwość realizacji badań. Kolejny obszar modyfikacji WSZJK na WP OSW odnosi się do możliwości i skuteczności weryfikacji efektów kształcenia. W tym wymiarze podjętych działań zwrócono uwagę głównie na: konieczność okresowego przeglądu i analizy programów kształcenia oraz możliwości oceny efektów kształcenia, proces ankietowych badań jakości kształcenia prowadzonych wśród studentów WP, hospitację zajęć z uwzględnieniem ich związku z założonymi celami i efektami kształcenia oraz poprawności i zasadności wykorzystywanych metod i środków dydaktycznych. Ostatni obszar modyfikacji w ramach udoskonalania WSZJK odnosi się do oceny pracowników WP. Doskonalenie jakości kształcenia w tym obszarze zaowocowało decyzją o realizowanej raz w roku ocenie kadry naukowo-dydaktycznej. Wskazano kryteria ww. oceny. Uznać należy, że wprowadzony WSZJK, jak i podejmowane działania celem modyfikacji, udoskonalania systemu dają możliwość stwierdzenia, że system nie tylko został wprowadzony, ale również jest monitorowany, a jednym z priorytetowych zadań Uczelni i Jednostki jest ciągłe jego doskonalenie.

Wyniki monitorowania jakości kształcenia związane z oceną pracy dydaktycznej poszczególnych pracowników naukowo-dydaktycznych uzyskane w efekcie ewaluacji studenckiej i realizowanych hospitacji zajęć dydaktycznych udostępniane są zainteresowanym. W przypadku niskich ocen lub uwag dotyczących realizacji efektów kształcenia czy procesu kształcenia władze Wydziału przeprowadzają z poszczególnymi nauczycielami akademickimi rozmowy celem wskazania sposobów możliwego pokonania trudności. Wyniki realizowanych badań nie są upowszechniane społeczności akademickiej Uczelni/Jednostki. Jednocześnie studenci, absolwenci oraz nauczyciele akademicy WP OSW poprzez stronę internetową uczelni i poszczególne zakładki mają dostęp do informacji odnoszącej się do procesu monitorowania jakości kształcenia na WP. Na stronie Uczelni dostępne są ankiety wskazujące na obszary i kryteria prowadzonych analiz. Uznać również można, że studenci Jednostki mają dostęp zasad monitorowania efektów kształcenia odnoszących się do etapowych i końcowych efektów kształcenia, które zamieszczone są w regulaminie studiów i są ogólnie dostępne poprzez stronę internetową uczelni. Uznać należy, że zasady upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia są w koniecznym stopniu realizowane.

- 2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Uczelnia i Jednostka wykorzystują współpracę z interesariuszami zewnętrznymi celem zapewniania wysokiej jakości kształcenia na kierunku pedagogika, studia II

stopnia. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych np.: dyrektor SOSW, dyrektor MZPiTU, prezes warmińsko-mazurskiego PTTK, kierownik Centrum Diagnostyki, Leczenia Terapii Autyzmu, Inspektor Aresztu Śledczego, pracownik Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, dyrektor DPS uczestniczyli w spotkaniach, których celem była współpraca dotycząca planów i programów studiów na kierunku pedagogika, studia II stopnia, poszczególnych specjalnościach, gdy interesariusze zewnętrzni proszeni byli o zweryfikowanie zasadności doboru przedmiotów i liczby godzin przeznaczonych na ich realizację. W szczególności interesariusze proszeni byli o analizę planów studiów pod kątem godzin realizacji modułów specjalnościowych pod kątem praktycznego przygotowania do zawodu. Uwagi dotyczyły np.: konieczności zwiększenia liczby godzin przeznaczonych na zajęcia w zakresie psychologii wychowawczej, klinicznej, a także psychopedagogicznych uwarunkowań rozwoju we wczesnym dzieciństwie (protokół spotkania z 11 czerwca 2012 r.). Interesariusze byli również proszeni o konsultację nowej propozycji specjalności na kierunku pedagogika, studia II stopnia – Geragogika. Spotkanie z interesariuszami poprzedzono przedstawieniem raportu dotyczącego sytuacji demograficznej w kraju i jej wpływu na strukturę zatrudnienia i potrzeb w zakresie kształcenia, podjęto dyskusje na temat potrzeby utworzenia nowej specjalności (protokół z 13 października 2012 r.). Kolejne spotkanie w tej sprawie poświęcone było prezentacji nowej specjalności, programowi kształcenia i omówieniu sylwetki absolwenta (protokół z 19 listopada 2012 r.). Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie podnoszenia jakości kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia dotyczy również istniejących specjalności. Wszystkie plany studiów dla poszczególnych specjalności w ramach kierunku pedagogika sygnowane są jako akceptowane przez przedstawicieli interesariuszy. We wszystkich wymienionych inicjatywach uczestniczyli przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych, studentów WP OSW i pracowników akademickich (przedstawione do wglądu protokoły obejmują listę nazwisk interesariuszy wewnętrznych uczestniczących w spotkaniach). Tym samym uznać należy, że Jednostka korzysta ze współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi celem realizacji założonych w strategii kształcenia działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia. Ich opinie uwzględniane są w procesie modyfikacji oferty kształcenia i propozycji zwiększenia oferty kształcenia w ramach kierunku w zgodzie z zapotrzebowaniem współczesnego rynku pracy, a także wyprzedzająco w kontekście prowadzonych analiz przyszłych potrzeb. Przedstawiciele studentów uczestniczą w organach kolegialnych Uczelni i mają wgląd i wpływ na całość działań podejmowanych przez Uczelnię/Jednostkę w kontekście zapewniania wysokiej jakości kształcenia.

Ważnym aspektem zapewniania jakości kształcenia jest bezpośrednio nieformalne sprzężenie informacyjne student – nauczyciel akademicki. Polega ono na bezpośrednich kontaktach pomiędzy nauczycielami akademickimi i studentami. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym pozytywnie ocenili komunikatywność oraz otwartość kadry kierunku na ich potrzeby.

Na Wydziale prowadzona jest anonimowa ankietyzacja studentów. Studenci mogą oceniać nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia oraz funkcjonowanie Uczelni. Kwestionariusz ankiety oceny nauczycieli akademickich zawiera pytania o przygotowanie prowadzącego do zajęć, zgodność zajęć z treściami programowymi, umiejętność nawiązania kontaktu z grupą, jasność kryteriów zaliczenia przedmiotu oraz skłonność prowadzącego do udzielania porad i dostępność w czasie konsultacji.

Ankieta dotycząca funkcjonowania Uczelni zawiera pytania o zajęcia, które sprawiają trudności, zajęcia do których student ma zastrzeżenia, jakie elementy są

oceniane negatywnie. Studenci mogą wyrazić w jakim stopniu są zadowoleni z pracy dziekanatu, rektoratu, biblioteki, bufetu, księgowości, Centrum Zdrowia i Sportu.

Studenci (zwłaszcza wyższych lat) podczas spotkania z zespołem wizytującym dobrze oceniają system ankietyzacji.

Studenci nie otrzymują bezpośrednio informacji zwrotnych na temat wyników ankietyzacji, ale wiedzą, że takie informacje otrzymują ich przedstawiciele w samorządzie studenckim. Studenci uważają takie rozwiązanie za odpowiednie i nie odczuwają potrzeby otrzymywania większej ilości informacji.

Studenci są bardzo ważną częścią wewnętrznego systemu zapewniana jakością kształcenia. Wszystkie sprawy dotyczące studentów są konsultowane z ich przedstawicielami.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna / biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Na WP OSW uruchomiono działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym jest przejrzysta. Systematyczna i kompleksowa jest również analiza efektów kształcenia oraz metod realizacji procesu kształcenia i osiągania założonych efektów kształcenia. System ZJK dobrze służy monitorowaniu i doskonaleniu procesu kształcenia w kontekście jego zgodności z założonymi wzorcowymi efektami kształcenia i standardami kształcenia na kierunku pedagogika, studia II stopnia, jak również oczekiwaniami rynku pracy. Wyniki monitorowania jakości kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia w wystarczającym stopniu są upowszechniane.

Stanowią wystarczającą podstawę do wprowadzania ewentualnych zmian w tym zakresie.

2) Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni uczestniczą w procesie zapewniania jakości kształcenia i działaniach podejmowanych przez Jednostkę w tym zakresie. Studenci uczestniczą w spotkaniach dotyczących tworzenia i modyfikowania WSZJK, mają wpływ na jakość kształcenia w Jednostce. Studenci uczestniczą w organach kolegialnych Uczelni, na prawach równoważnych z innymi członkami tych organów.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniające	w pełni	znaczące	częściowe	niedostateczne
1	koncepcja rozwoju kierunku		x			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		x			
3	program studiów		x			
4	zasoby kadrowe		x			
5	infrastruktura dydaktyczna		x			
6	prowadzenie badań naukowych ²		x			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		x			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			

² Ocena obowiązkowa jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

Na kierunku pedagogika w ocenianej jednostce istnieje możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na właściwym poziomie. Za silną stroną uczelni można przyjąć:

- Misję i strategię uczelni i powiązanie koncepcji kształcenia dostosowanej do potrzeb rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego
- Dobrą politykę kadrową
- Współpracę ze środowiskiem
- Dokumentację i procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w ocenianej jednostce.

W dalszym ciągu należy dbać o wysoki poziom prac dyplomowych.

Pozostają zastrzeżenia odnośnie bazy lokalowej, która nie w pełni uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnych.

Raport sporządziła:

Prof. dr hab. Bożena Muchacka